

Møte onsdag den 24. april kl. 10

President: J ø r g e n K o s m o

D a g s o r d e n (nr. 75):

1. Spørretime
 - muntlig spørretime
 - ordinær spørretime (nr. 17)
2. Referat

Presidenten: Representanten Øystein Djupedal, som har vært permittert, har igjen tatt sete.

Den innkalte vararepresentant for Troms fylke, Arne Bergland, har tatt sete.

Representanten John I. Alvheim vil framsette to private forslag.

John I. Alvheim (FrP): På vegne av stortingsrepresentant Harald T. Nesvik og meg selv har jeg to forslag å legge frem for Stortinget.

Det er forslag om å be Regjeringen foreta en endring i forskrift om lisens til medisinske studenter og til helsepersonell over 75 år slik at eldre leger som kan utføre sitt yrke på en forsvarlig måte, innvilges lisens uavhengig av det omfang eller den art deres virksomhet skal ha.

Og det er forslag om å be Regjeringen legge godkjenningsmyndigheten for bemanningsplaner ved landets sykehjem til Helsedirektoratet, slik at pleietrengende sykehjemsbeboere sikres et faglig forsvarlig nivå på bemanningen.

Presidenten: Representanten Rolf Reikvam vil framsette et privat forslag.

Rolf Reikvam (SV): På vegne av Lena Jensen, Inge Ryan og meg selv vil jeg framsette et forslag om at det innføres maksimalgrense for reisetida fra heimen til skolen.

Presidenten: Representanten Karin S. Woldseth vil framsette et privat forslag.

Karin S. Woldseth (FrP): På vegne av stortingsrepresentantene Ulf Erik Knudsen, Jan Arild Ellingsen og meg selv vil jeg fremme forslag om krav om særskilt politiattest for alle som i sitt virke arbeider med mindreårige.

Presidenten: Representanten May Hansen vil framsette et privat forslag.

May Hansen (SV): På vegne av Lena Jensen, Inga Marte Thorkildsen og meg selv vil jeg fremme følgende forslag:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om at staten ved Barne og familiedepartementet skal overta hele ansvaret for finansieringen av kritesentrene, og at staten tilrettelegger for tilskudd gjennom husbanken til bygging av nye sentre. Dette fordi dagens finansiering av kritesentre er lite forutsigbar for driften, og fordi

det er behov for nyetablering og rehabilitering av senter med dårlig standard.»

Presidenten: Representanten Odd Roger Enoksen vil framsette et privat forslag.

Odd Roger Enoksen (Sp): På vegne av meg selv vil jeg foreslå at Evjemoen leir snarest mulig overføres til Evje og Hornnes kommune med et vedlikeholdsfond.

Presidenten: Forslagene vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

S a k n r . 1

Spørretime

- muntlig spørretime
- ordinær spørretime

Muntlig spørretime

Presidenten: Stortinget mottok mandag meddelelse fra Statsministerens kontor om at følgende regjeringsmedlemmer vil møte til muntlig spørretime:

- statsråd Odd Einar Dørum
- statsråd Svein Ludvigsen
- statsråd Erna Solberg

De annonserte regjeringsmedlemmene er til stede, og vi er klar til å starte den muntlige spørretimen.

De representanter som i tillegg til de forhåndspåmeldte ønsker å stille hovedspørsmål, bes om å reise seg. –

Vi starter da med første hovedspørsmål, fra representanten Åsa Elvik.

Åsa Elvik (SV): Eg har eit spørsmål til fiskeriministeren.

Dagbladet melde måndag at svenske Coop og ICA ville slutte å kjøpe norsk torsk fordi arten er trua av overfiske. Aftenposten og VG har begge på leiarplass denne veka uttrykt bekymring for den norske forvaltninga av torsken. Statsråden sjølv har i brev til meg sagt at bestanden av torsk ikkje er noka hyggeleg nyheit.

Men det er på tide å kome over frå å gi uttrykk for bekymring til faktisk å handle. Kvoten for norsk arktisk torsk har dei siste åra vore dobbelt så høg som forskarane har tilrådd. Vi peikar på at mangel på openskap i forhandlingane kan vere ei av årsakene til det, fordi offentlegheita ikkje får moglegheit til å leggje press på forhandlarane. Eg har tidlegare utfordra statsråden på kva slags reformer han er villig til å setje i gang i forhold til forhandlingane, og eg vil gjerne spørje statsråden ein gong til: Er det aktuelt for statsråden å ta Stortinget med på råd i samband med forhandlingane i den norsk-russiske fiskerikommisjonen?

Statsråd Svein Ludvigsen: Jeg registrerer de aksjoner og de forslag som er kommet fra svensk hold, fra forbrukerhold og fra miljøorganisasjoner. Dette er knyttet til et minstemål på 40 cm. Da vil jeg minne om at minste-

målet for torsk i Barentshavet er faktisk 47 cm, så her har vi altså en forvaltning som ivaretar minstemålbestemmelser på en helt annen måte enn det som praktiseres i Østersjøen. I så måte er det ingen grunn til å frykte at dette skal gå ut over torsk fanget i Barentshavet.

Når det så gjelder dette med bestand og eventuelt truet art, vil jeg vise til at vi på 1990-tallet har gjenoppbygd torskeressursen i Barentshavet, som på slutten av 1980-tallet og på begynnelsen av 1990-tallet så absolutt var truet. Det er også slik at vi forvalter denne ressursen sammen med russerne, og i de forhandlinger som ble gjennomført i høst, ble det nedsatt en norsk-russisk ekspertgruppe som skal fremme forslag om eventuelle endringer i forvaltningen og i kvotefastsettelsen. Det er også slik at man foretar nå kontinuerlig bestandsanslag, og i juni får vi nye anslag som skal danne grunnlaget for den ressursforvaltning og det kvoteuttak som skal bestemmes i de norsk-russiske forhandlinger til høsten. Det er for tidlig å si hvordan dette vil slå ut. Vi må ha den nødvendige faglige og vitenskapelige bakgrunnen for det.

For øvrig lytter jeg selvfølgelig til det Stortinget måtte ha å si når det gjelder forhandlingene. Men jeg ser ikke at det er grunnlag for å endre den praksis man har hatt i forhold til fastsettelse av de årlige kvotene, så vi følger det opplegget som har vært i mange år.

Åsa Elvik (SV): Eg høyrer at statsråden følgjer opp det han sa til Nordlys i førre veka: «Jeg lover ingenting og det akter jeg å holde.» Svaret var i same kategori som det.

Ein kan ikkje ro seg unna problemet når det gjeld det Havforskningsinstituttet seier, at torsken i Barentshavet er utafør trygge biologiske rammer. Når ein då ser at marknaden reagerer på at vi forvaltar torsken vår utafør trygge biologiske rammer, så er vi nøydde til å ta det på alvor.

I USA seier den største importkjeda av norsk sjømat at Noreg har to fortrinn. Det eine er kvalitet, og det andre er ryktet om at vi ikkje driv industrifiske og overfiske. Men det ryktet står for tur til å ryke. Dei importerer sjømat for over 28 milliardar kr. Marknaden reagerer på korleis vi forvaltar torsken, og eg synest då det er beklageleg at statsråden avviser alle forslag til korleis ein kan gjennomføre reformer som kan få torsken innafør trygge rammer.

Eg ønskjer å utfordre statsråden på følgjande: Han avviser ikkje at Kystfiskarlaget skal få ta del i den norsk-russiske forhandlingsdelegasjonen. Vil han gå inn for det her og no?

Statsråd Svein Ludvigsen: Når det gjelder sammensetningen av den gruppen som skal delta i forhandlingene med russerne, så vel som Reguleringsrådets sammensetning, skal jeg vurdere dette når tiden er moden for det. Det er ikke grunnlag for å ta den beslutningen nå.

Når det så gjelder beskrivelsen av bestandssituasjonen i Barentshavet, er ikke den riktig, verken i forhold til det som oppleves fra fiskernes side eller fra forskernes side. Men toktene for i år er ikke avsluttet, så la oss få det vitenskapelige grunnlaget før vi trekker konklusjoner.

Dernest: Reaksjonene fra forbrukerhold i Sverige når det gjelder torsken, er først og fremst knyttet til Østersjøen, og jeg minner om at her snakker man altså om et minstemål på torsk som ligger langt under det minstemålet vi har fra norsk side. Det illustrerer at vi har en helt annen forvaltning av fiskeressursene når det gjelder størrelsen på fangst, enn man har i Østersjøen, så den beskrivelsen som her gis, stemmer ikke med realiteten.

Presidenten: Det blir oppfølgingsspørsmål – Heidi Sørensen.

Heidi Sørensen (SV): Til høsten reiser miljøvernministeren til Johannesburg for å følge opp Rio-konferansen. Der vil han understreke betydningen av at frivillige organisasjoner skal få delta i viktige forhandlinger som handler om ressurser og om å ta vare på miljøet.

Men på ett område – og kanskje på det forhandlingsområdet hvor vi har det største ansvaret, nemlig når det gjelder forvaltningen av den arktiske torskestammen – er frivillige organisasjoner utelukket fra å være med i forhandlingsdelegasjonen. Når det gjelder klima, kan vi være med, men ikke her. Ei heller er det åpenhet rundt hva som er den norske forhandlingsposisjonen i disse forhandlingene. Vi kan skjønne at det kan være vanskelig, fordi det er sensitive forhandlinger. Men da skjønner ikke jeg hvorfor statsråden avviser at det skal være åpenhet rundt fjorårets forhandlingsposisjon. Jeg har hørt statsråden si at dette er repeterende øvelser, men det vil i så fall være repeterende øvelser som russerne er godt kjent med. Hadde det ikke vært fint om Stortinget og allmennheten for øvrig også var kjent med disse repeterende øvelsene?

Statsråd Svein Ludvigsen: Jeg holder fast ved at når det gjelder å ha åpenhet om forhandlingsposisjoner, er det et dårlig utgangspunkt når vi skal forhandle om felles ressurser mellom Norge og Russland. Jeg ser ikke at det gagnar verken ressursforvaltningen eller norske interesser at vi skulle ha en åpen debatt om forhandlingsposisjoner, som da ville være godt kjent for forhandlingsmotparten.

Når det gjelder delegasjonens sammensetning av frivillige organisasjoner, har jeg i møte med Kystfiskarlaget sist uke gitt uttrykk for at når jeg for første gang skal sette sammen forhandlingsdelegasjonen, er jeg åpen for å vurdere alt på nytt, i den forstand at det ikke er tatt noen beslutning om at ikke frivillige organisasjoner i økende omfang skal kunne være med i delegasjonen. Det har jeg ikke vurdert, og der har jeg heller ikke tatt noen beslutning. Men det skal gjøres, og så får vi se hva beslutningen blir.

Presidenten: Marit Arnstad – til oppfølgingsspørsmål.

Marit Arnstad (Sp): Jeg synes det er ytterst bekymringsfullt hvis ikke statsråden tar disse signalene som kommer fra omverdenen, svært alvorlig, for dette hand-

ler både om vårt renommé som fiskerinasjon og om en bærekraftig norsk fiskeriforvaltning. Vi ser bekymringsfulle signal om torskbestandene, bl.a. i Barentshavet, når det gjelder flere årsklasser. Vi ser økt fiske av småfisk, og vi ser at det blir sendt tilbake torsk fordi man gjennom et kappfiske uten like har sendt torsk på markedet som ikke oppfyller kvalitetskravene. Vi har bygd opp en bærekraftig torskbestand på 1990-tallet. Kanskje er vi nå ved en ny korsveg. Det er også et spørsmål om strukturen i næringen, fordelingen til kystflåten, som er den mest bærekraftige delen av flåten, og som vi bruker i vår markedsføring av norsk fiskeriforvaltning i utlandet. Se på Eksportutvalget for fisk. De viser bestandig en sjark i markedsføringen av norsk fiskeriforvaltning. Hvordan vil statsråden styrke den delen av næringen som faktisk kan bidra både til bærekraft og til et bedre renommé for fiskerinæringen?

Statsråd Svein Ludvigsen: Fiskeriministeren er svært opptatt av både de reaksjoner som er knyttet til forvaltningen av fiskeressursene, og de som fra markedets side er knyttet til kvaliteten på fisken. Begge deler er viktig for Norges nest største eksportnæring. Så det tar jeg svært alvorlig.

Vi har oversikt over at de tre-fire siste årsklassene er svake, men å trekke konklusjoner om fremtidig forvaltning før vi har gjennomført forskningstokter, som skal skje i juni måned, er det ikke grunnlag for. Men det er en bærekraftig forvaltning som skal legges til grunn. Det er det som er hovedplattformen for fremtidig forvaltning, akkurat som det også har vært det på 1990-tallet – helt fra torskekrisen inntrådte på slutten av 1980-tallet og begynnelsen av 1990-tallet. Det er godt i tråd med den praksis som har vært ført på hele 1990-tallet, som har gjenoppbygd bestanden, og som jeg akter å videreføre. Og jeg lytter til de råd som kommer både fra Stortinget og fra markedet.

Presidenten: Neste hovedspørsmål er fra Karl Eirik Schjøtt-Pedersen.

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (A): Jeg har et spørsmål til fiskeriministeren.

Fiskerinæringen har store utviklingsmuligheter, samtidig som det er alvorlige tankeorsaker, med svikt i bestandene, med eksport av fisk hvor det dessverre er avdekket dårlig kvalitet, og tegn på omfattende fiskejuks. Det er mitt syn at alvorlige brudd på ressursforvaltningen, f.eks. gjennom utkasting av fisk eller feil vekttoppgaver, må straffes svært strengt. Den forrige regjeringen satte i verk et sett av tiltak mot fiskejuks. Hva vil statsråden gjøre for å skape den orden som næringen trenger, og hva vil statsråden gjøre for å forhindre at norske fiskeprodukter og norsk fiskerinæring får svekket anseelse i markedet?

Statsråd Svein Ludvigsen: Jeg er helt enig i at kvalitet og ressursforvaltning er viktige fortrinn for norsk fiskerinæring. Det er selve bærekraften i å videreutvikle det potensialet som er innenfor fiskeri og marin næring.

De reaksjoner på ressurskriminalitet og miljøkriminalitet som ble avdekket på 1990-tallet, og som den forrige regjeringen iverksatte, vil bli videreført. Jeg har gjennomført et møte med næringen totalt og med kontrollverk og kystvakt tidligere i vinter, hvor vi gjennomgikk situasjonen. Vi har varslet at det blir et nytt møte i uke 25. Næringen har iverksatt en rekke tiltak ikke minst på etikksiden, for dette handler i betydelig grad om holdninger. Det er også slik at påtalemyndigheter og domstoler har skjerpet straffereaksjonene i den senere tid på disse områdene. Så det er en rekke tiltak på gang, og jeg oppfatter det slik at næringen tar dette meget alvorlig.

Når det gjelder de siste dagers hendinger med hensyn til å sende fisk av dårlig kvalitet ut av landet, har jeg konstateret at det her er svikt i alle ledd av næringen. Det er uholdbart og uakseptabelt at fiskerne bringer på land fisk av dårlig kvalitet. Det er like uakseptabelt at industrien kjøper og omsetter den. Og det er like uakseptabelt at eksportbedrifter forsøker å eksportere fisk av dårlig kvalitet.

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (A): Jeg håper statsråden tar med seg den siste erfaringen til vurdering av reguleringsopplegget for neste år – men det blir en litt annen sak.

Statsrådets mest markerte bidrag har så langt vært å legge ned tipstelefonen om fiskejuks og en storstilt nedleggelse av fiskerikontor langs kysten. Mener statsråden at det er riktig vei å gå i forhold til de problemene vi ser?

Statsråd Svein Ludvigsen: Jeg tror nok at man har et altfor smalt syn på det og ikke helt har oversikt over hva som foregår av tiltak, hvis man mener at tipstelefonen var den viktigste og eneste aktiviteten for å bekjempe miljøkriminaliteten. Regjeringen har, nettopp fordi det er viktig å se på dette ikke som vanlig juks, men som miljøkriminalitet, satt Økokrim på saken, og det er opprettet en generell tipstelefon for økonomisk kriminalitet og miljøkriminalitet. Der mener jeg det hører hjemme, og arbeidet er da etter mitt skjønn videreført på en bedre måte enn ved å ha en spesiell telefon som gikk til forvaltningen.

Presidenten: Det blir oppfølgingsspørsmål – Hill-Marta Solberg.

Hill-Marta Solberg (A): Jeg er helt enig med fiskeriministeren i at spørsmålet om å komme til livs fiskejuks ikke minst handler om holdninger. Da må jeg si at statsrådets bidrag når han kalte tipstelefonen for angiveri, var et bidrag i feil retning. Nå er statsråden åpenbart fornøyd med at det er opprettet en felles telefon hos Økokrim. Da må jeg også få lov til å fortelle fiskeriministeren at en person i går forsøkte å komme fram til denne telefonen hos Økokrim og finne ut hvilket nummer man skulle ringe. Vedkommende tok kontakt, som naturlig er, med Opplysningen. Der kjente man overhodet ikke til dette. Det nærmeste man kunne komme, var å bli henvist til sentralbordet hos Økokrim. Er dette et uttrykk for en ordening som fungerer godt? Er statsråden tilfreds med det?

Eller er det mangelfull informasjon om hvordan folk skal komme fram til denne nye tipstelefonen?

Statsråd Svein Ludvigsen: Jeg er glad for at vi i hvert fall er enige om at det i betydelig grad dreier seg om holdninger, eller mangel på holdninger, når vi snakker om miljøkriminalitet og det såkalte fiskejukset.

Jeg er fornøyd med at vi har en generell telefon for økonomisk kriminalitet og miljøkriminalitet. Det synes jeg er riktig, og det er viktig. Når det gjelder tilgjengeligheten til telefonen i går, håper jeg det er forståelse for at fiskeriministeren ikke har oversikt over denne. Men det kommer i hvert fall tips inn til Økokrim, så telefonen er åpen og tilgjengelig. Jeg skal sjekke opp hvorfor Televerket og eventuelle opplysningstelefoner ikke har den nødvendige kunnskap om det, men det er i hvert fall ikke mangel på holdninger eller vilje i Fiskeridepartementet til å komme fiskejuks og miljøkriminalitet til livs.

Presidenten: Åsa Elvik – til oppfølgingsspørsmål.

Åsa Elvik (SV): Ein skulle kanskje ha avslutta mens leiken var god etter innlegget til Hill-Marta Solberg. Men det gjeld spørsmålet som Karl Eirik Schjøtt-Pedersen stilte. Fiskeriministeren seier til Fiskeribladet 19. april i forhold til desse trailerane som det gjekk rykte om vart sende tilbake frå Portugal med røten fisk, at han legg heile skylda på næringa, at alt er næringa sitt ansvar. Eg er ueinig i dette. Eg meiner at dei reguleringane som styresmaktene har i forhold til fiskeria, også bidreg til dårleg kvalitet.

Den kraftige overreguleringa som ein har f.eks. på gruppe II, bidreg til kappfiske, som fører til at ein får meir fisk på land enn det ein klarer å ta imot. Dette er ikkje bra for kvaliteten. Vi har fått ganske skremmande rapportar frå Finnmark om korleis fiskarane behandlar fisken, fordi dei er så redde for at dei ikkje skal klare å ta opp kvoten sin. Mange fiskarar har ikkje klart å ta opp kvoten sin i år. Mange fiskarar, spesielt i gruppe II, blir stoppa frå å fiske resten av året og har ikkje meir å leve av resten av året. Eg lurar på om statsråden innser at også styresmaktene sine reguleringar har konsekvensar for kvaliteten på fisken som blir bringa på land.

Statsråd Svein Ludvigsen: Det er ingen tvil om at reguleringene har betydning for gjennomføringen av fisket. Det er da også meningen. Nettopp for å sikre både kvalitet og forutsigbarhet og at fiskerne skal kunne planlegge sitt fiske på en bedre måte, har vi endret reguleringsopplegget i år til det bedre i forhold til tidligere. Vi har ute et høringsnotat som skal sikre at både gruppe I- og gruppe II-båtene i fremtiden skal kunne planlegge sitt fiske bedre og sikre kvalitet fremfor et kappfiske. Men det er å fraskrive seg ansvaret og se bort fra realitetene hvis man bruker reguleringene som unnskyldning for at fiskere bringer dårlig fisk på land, at kjøpere kjøper det og at eksportører sender det ut av landet. Det er et ansvar som næringen har, og jeg oppfatter at det har næringen tatt innover seg, både når det gjelder fiskerne, eksportør-

rene og produsentene. Så det er mulig at andre måtte mene at de er uten ansvar, men jeg oppfatter at næringen har tatt det ansvaret og har tatt det som skjedde, meget alvorlig.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Inge Lønning (H): Jeg har et spørsmål til justisministeren.

Det ble i denne uken kjent at en konsert ble avlyst ved et konsertlokale her i Oslo som heter Cosmopolite – verdensborger. Begrunnelsen for dette var frykt for demonstrasjoner og bråk fordi to av musikkgruppens fem medlemmer har jødisk bakgrunn, samtidig som de er sveitsiske statsborgere. Det er en episode som ikke er til ære for Norge, hverken som rettssamfunn eller som kultursamfunn. Det mildeste man kan si om en slik tildragelse, er at den er ugrei. Derfor vil jeg gjerne høre om justisministeren er enig med meg i at dette representerer en utfordring også til den delen av det norske samfunn som justisministeren har ansvaret for, nemlig ordensmakten og dens plikt til å sørge for at lovlig virksomhet kan foregå i det offentlige rom i Norge uten fare for sjikane eller voldelige demonstrasjoner.

Statsråd Odd Einar Dørum: Jeg er kjent med saken gjennom media i etterkant. Jeg synes det var en skammelig situasjon. Vi vet jo at vi har hatt markeringer med det som nå skjer i Midtøsten, som bakteppe, f.eks. i Gamle Logen mandag. Vi vet at det foregår demonstrasjoner i sentrum av Oslo til støtte for palestinere og også sist uke til støtte for staten Israels rett til å eksistere. Vi vet at disse demonstrasjonene i det alt vesentlige går helt ordentlig for seg. Vi vet at de som vil ytre seg, får ytre seg. Det skulle bare mangle at det ikke skulle være slik.

Det at et kulturinnslag som har tilknytning til deler av jødisk kultur, skulle stoppes, synes jeg rett og slett bare er bedrøvelig. Så jeg forutsetter, for å si det rett ut, at alle arrangører som har uro for sikkerhet, uopphørlig kontakter politiet. De kan regne med at arrangementer som har den type innslag som dette, vil få den sikkerhet som de skal ha. Vi kan ikke tåle anslag mot fredelige og frie ytringer, enn si kulturytringer.

Det burde – men det er selvfølgelig ikke noe jeg kan gjøre meg til dommer over – vært mulig i en så stor by som Oslo å ha funnet et egnet lokale, hvis lokaliteten av ulike grunner har vært et problem. Men jeg kan bare stadfeste at jeg selvfølgelig er fullt ut innstilt på at alle ytringer skal beskyttes så lenge de holder seg innenfor lovens ramme. Jeg har nevnt en rekke virksomheter som gjør det. Jeg må innrømme at jeg hadde en viss undrende tanke før de arrangementer som fant sted sist uke, og jeg konstaterte at de fant sted på en skikkelig måte. Jeg konstaterte også at representanten Lønning utfordret dem som ikke tålte hans ytring, akkurat som jeg tidligere har konstatert at biskop Stålsett tok oppgjør med dem som ikke tålte hans ytringer. Det er slik vi skal ha det.

Inge Lønning (H): Jeg takker statsråden for svaret.

Det som gjør saken enda mer problematisk i dette tilfellet, er etter mitt skjønn at denne konsertturneen var en turné i regi av Rikskonsertene, altså en offentlig, statlig institusjon, og at lederen for Rikskonsertene uttalte til mediene da det ble kjent at konserten var avlyst, at han som leder for Rikskonsertene hadde akseptert avgjørelsen. Det er etter mitt skjønn ganske rystende. Jeg vil spørre justisministeren om Regjeringen for fremtiden vil sørge for at offentlige institusjoner i Norge ikke aksepterer den type avgjørelser.

Statsråd Odd Einar Dørum: Kulturministeren har uttrykt seg klart om begivenheten, men jeg vil selvfølgelig gjøre det representanten ber om, for dette er et prinsipielt spørsmål som handler om ytringer, frie og fredelige ytringer, om kulturytringer, og de må gå sin gang. Nå har lederen for Rikskonsertene, som mange andre en fri ytringsrett som norsk borger. Jeg får da kommentere hans ytringer og si at jeg stiller meg sterkt undrende til dem, i den forstand at man faktisk, ville jeg tro, nettopp med bakgrunn i kulturlivet spesielt skulle se det som en særlig plikt å hegne om kulturytringer, så lenge de handler om det helt vanlige, det helt selvfølgelige, det som er en del av livet rundt oss. Jeg vil gjerne melde på følgende måte at hvis vi her begynner å gi etter for et eller annet skjønn, fordi vi er urolige for noe som er spent rundt oss, da har vi jo latt situasjonen andre steder slå inn i vårt eget land på en totalt uakseptabel måte. Så det jeg kan si til representanten, er at jeg på egnet måte skal diskutere med kulturministeren hvordan dette kan følges opp for ettertiden.

Presidenten: Det blir oppfølgingsspørsmål – Marit Nybakk.

Marit Nybakk (A): Veldig mange av oss reagerer på det som nå skjer i Midtøsten, og tar avstand fra det vi oppfatter som overgrep, og det som skjer med den palestinske befolkningen. Det legitimerer imidlertid verken antisemittisme eller tiltak og utslag som kan minne om rasisme her i Norge. Jeg vil be justisministeren bidra til å sørge for og passe på at vi ikke får tendenser i Norge som vi nå ser i andre europeiske land, der synagoger brennes, og der man er i ferd med å få en jødeforfølgelse som minner om det som skjedde under nazistene før og under annen verdenskrig. Vil justisministeren se ekstra til at dette ikke skjer i vårt land?

Statsråd Odd Einar Dørum: Det har jeg allerede gjort i den forstand at jeg både sist jeg var statsråd og også nå har hatt kontakt med representanter for den jødiske minoritet når de har hatt synspunkter på sikkerhet. Politidirektoratet tok initiativ på egen hånd, uten at jeg behøvde å si et ord – og slik skal det jo være – da det var nødvendig. Jeg har også deretter fulgt opp, slik at man skal ha den trygghet man skal ha for sitt trosliv og for sine sosiale aktiviteter, uten å måtte lide for, som norske borgere og ut fra sin tro og tilhørighet, det som er skarpe konfrontasjoner andre steder. Jeg må bare si til representanten at jeg føler et særlig ansvar for det. Og jeg kan

gjærne tilføye: På samme måte som Regjeringen synes det var et poeng at ikke alle muslimer i Norge skulle lide for al-Qaida, ville det være totalt absurd hvis jøder i Norge skulle lide for at svært mange av oss reagerer på den politikk som føres av regjeringen Sharon.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Jan Arild Ellingsen (FrP): Jeg har et spørsmål til justisministeren, og det omhandler soningskøer, som er et økende problem.

I gjentatte avisartikler har man vist til at soningskøen i Norge øker, dessverre, og vi har sett at det bl.a. har ført til at folk med kriminell atferd går ute. Man har sågar gått så langt at man har løslatt andre som har sittet inne til soning, for å frigjøre kapasitet, i henhold til medias oppslag. Noen av oss hadde forventet en handlekraft fra denne regjeringen til å ta et oppgjør for å få gjort noe med dette, for det kan ikke være tilfredsstillende for Regjeringen å ha et slikt problem. Det er også i dette et problem i forhold til respekt for ofrene som lider som en følge av de overgrepene som har skjedd. Spørsmålet blir da: Hva har Regjeringen tenkt å gjøre med dette for å få redusert det som tydeligvis er et økende problem?

Statsråd Odd Einar Dørum: Nå er spørsmålet stilt flere ganger tidligere i spørretimen. Det hindrer ikke at det kan gjentas, for det er en påtrengende utfordring. Det er også meldt som interpellasjon i morgen, og av respekt for interpellanten som har fått akseptert sin interpellasjon i Stortinget, vil jeg gi hoveddelen av svaret da.

Kortsvaret er at ja, det er en soningskø. Det er en prioritering i forhold til den køen på for det første varetekt, for det andre langvarige dommer og gjenger og deretter voldskriminalitet. Vi er nødt til å se på hva vi skal gjøre med den, og vil selvfølgelig komme tilbake til det i budsjettssammenheng. Det er kortsvaret av det jeg har sagt tidligere, og det er det svaret som jeg gir til representanten Ellingsen her og nå.

Jan Arild Ellingsen (FrP): Tilleggsspørsmålet går på at jeg er gjort kjent med at Justisdepartementet legger om sine rutiner for innrapportering i forhold til soningskø. Jeg er gjort kjent med at man tar ut folk som søker om utsettelse av soning, og de som ikke møter til soning, skal heretter ikke innrapporteres som en del av den ordinære soningskøen. Hadde justisministeren vært regnskapsfører, ville jeg sagt at det var kreativ bokføring, men det kan jeg kanskje ikke gjøre her, så det vil jeg ikke gjøre. Men dog, det betyr etter mitt skjønn at man er oppe i en situasjon der man sannsynligvis har en reell og en offisiell statistikk på hva som er realitetene i forhold til soning. For meg er det et paradoks hvis folk som ikke møter til soning, og som søker utsettelse, ikke skal regnes som en del av soningskøen, da de visselig ikke har fått gjort opp for seg. Jeg lurer da på om ministeren kan bekrefte at det er et faktum at man vurderer en slik omlegging.

Statsråd Odd Einar Dørum: Etter min kunnskap har vi hatt den registrering som vi nå har for soningskøer, en tid, men det er riktig at det tidligere ble omlagt en gang på 1990-tallet, forrige gang det var stor kø. Det representanten spør om, er om noen individer som av ulike grunner har fått domsutsettelse, av forskjellige grunner ikke teller i køen, og det er helt riktig. Han har også henvendt seg til departementet og bedt om tall på det og skal få det ved neste telling. Men vi driver ikke med kreativ bokføring. De spørsmål som blir stilt av Stortinget, blir besvart overfor Stortinget.

Presidenten: Det blir oppfølgingsspørsmål – Knut Storberget.

Knut Storberget (A): Det er til justisministeren. Vi skal diskutere soningskø i morgen, slik at jeg skal ikke berøre hovedtema i så måte. Men i forlengelsen av spørsmålet om å gjøre noe i forhold til presset mot strafferettsapparatet har jeg lyst til å spørre justisministeren om Regjeringen nå gjør seg noen tanker om det å gjøre behovet for soningsplasser mindre, altså å forebygge reelt sett. Der er det to ankepunkter som har vært oppe i debatten nå i det siste, særlig i kjølvannet av det som skjedde i Moss. Det er spørsmålet om rusbruk, særlig om alkoholbruk tilknyttet skjenkesteder, men også spørsmålet om det integreringsarbeidet som gjøres i skolene. Dagsavisen har de siste dagene kjørt en artikkelserie om det som nå har skjedd på Hersleb skole i Oslo, hvor man nettopp har kuttet ganske drastisk i et flerkulturelt voldsprosjekt, samtidig som de fleste politikere roper høyt om at vi skal være mest mulig aktive på feltet. Når skal Regjeringen begynne å vise ansikt i forhold til det som virkelig kan korte på soningskøene, nemlig det forebyggende arbeidet?

Presidenten: Presidenten vil bemerke at vi begynner å bevege oss ganske langt utenfor hovedspørsmålet.

Statsråd Odd Einar Dørum: Med presidentens tillatelse skal jeg likevel prøve å svare.

Det er tidligere bebudet en sak for Stortinget om forebygging av barne- og ungdomskriminalitet. Det er også slik at jeg som statsråd i Justisdepartementet i 1999 gikk til det utradisjonelle skritt å lage en spleiseordning med Oslo kommune som beror, om å plassere barnevernkon-sulenter på bydelspolitistasjonene i Oslo – utenom Stovner, hvor man ved hjelp av lokal spleising i Groruddalen hadde en allerede. Det er et forsøk på å fange opp tidlig. Jeg har også regelmessig kontakt med det forebyggende arbeid. Jeg har også en slik kontakt med byrådet i Oslo, og jeg vil selvfølgelig undersøke – fordi jeg er opptatt av det – spørsmålet som er reist om Hersleb. Det er en viktig skole, og jeg er enig med representanten i at det som kan forebygges i skolen, er viktig. Jeg har selv konstatert, f.eks. sist helg ute på jobb med Oslo-politiet, hvordan politiets kontroll når det gjelder våpen blant ungdom, gjør politiet til helter, uansett etnisk bakgrunn. Jeg vet at

Oslo-politiet nettopp legger vekt på å oppnå en slik «helte-status» for å få tak i våpen.

Presidenten: Siv Jensen – til oppfølgingsspørsmål.

Siv Jensen (FrP): Selv om statsråden viser respekt for morgendagens interpellant, bør han også vise respekt for dem som deltar i dagens spørretime.

Jeg vil gjerne be statsråden om å svare mer utfyllende på det spørsmålet som ble stilt, nemlig om det er slik at Justisdepartementet nå vurderer å legge om rutine for hvordan man fører køene for soning. Det er uansett slik at det viktigste grepet man gjør, er å sørge for å fjerne soningskøene ved at folk får sone. Det har noe å gjøre med respekten for rettsikkerheten i vårt land at folk blir straffet for kriminelle handlinger. Det er svært faretruende hvis det er slik at man driver en form for soningskømanipulasjon i departementet for å få det til å se penere ut enn det faktisk er. Det bør statsråden svare på. Driver man med statistikkmanipulasjon, eller er man reelt sett opptatt av at de som er dømt for kriminelle handlinger, skal sone?

Statsråd Odd Einar Dørum: Hadde spørsmålet vært stilt et annet sted enn i Stortinget, ville svaret kanskje vært ledsaget av en karakteristikk. Det skal jeg la være.

Selvfølgelig har vi en registrering som er den vi forteller offentligheten om, og selvfølgelig skal registreringen være tydelig. Hvis det skal skje endringer i den – og jeg har i alle fall ingen planer om å endre den på en slik måte at tallet skal manipuleres bort – vil jeg selvfølgelig si fra, og det vil bli presentert på en skikkelig måte. Jeg er interessert i at det tallet vi har, er der. Men jeg bekrefter det jeg tidligere har sagt i forbindelse med at representanten Ellingsen har spurt om de som har såkalt domsutsettelse av ulike grunner, teller i køen: Det har de ikke gjort til nå. Han har spurt om tallet, og han har fått til svar at det skal bli oppgitt neste gang. Men det er overhodet ikke snakk om å manipulere med tallet, gjøre tallet annerledes enn det det er. Det reelle tallet ligger på bordet, slik at jeg skal vite det, offentligheten skal vite det, og Stortinget skal vite det.

Presidenten: Vi går til neste hovedspørsmål.

Gunn Karin Gjøl (A): Jeg tillater meg å stille et spørsmål til justisministeren.

Torsdag 18. april vedtok Stortinget med regjering-partienes stemmer et forslag fra Fremskrittspartiet om å vurdere bruk av Forsvaret til å uttransportere asylsøkere. I ettertid har det blitt skapt full forvirring rundt vedtaket og om hva Regjeringen vil gjøre med det pålegget som Stortinget har gitt.

Statsråd Dørum var ute i media lørdag og sa at han ikke ønsket å bruke Forsvaret til en slik oppgave, mens andre statsråder og medlemmer av regjeringspartiene har forsvart vedtaket. Spørsmålet om vi virkelig skal bruke Forsvaret mot sivile i fredstid er en alvorlig og svært prinsipielt viktig sak.

Jeg har derfor behov for å få avklart følgende av statsråden: Er det slik at justisminister Dørum tar avstand fra dette vedtaket? Kan justisministeren forsikre at det er uaktuelt å bruke Forsvaret mot sivile i fredstid?

Statsråd Odd Einar Dørum: Jeg kan gjenta det jeg sa til media, og som noen steder er gjengitt i sin helhet. Jeg gjør meg aldri til dommer over vedtak i Stortinget. Stortinget gjør vedtak, og de står der. Men av og til har man en særlig plikt til å gjøre en rask vurdering av det man blir bedt om å vurdere. Det ble foretatt en slik rask vurdering, det hadde selvfølgelig ryggdekning i Regjeringen – man driver jo ikke frilansvirksomhet som statsråd – og derfor var det slik at jeg på vegne av Regjeringen sa at av prinsipielle og praktiske grunner gikk vi ikke videre med dette. Så var det en våken journalist som spurte om hvordan jeg kunne gjøre det så raskt. Jeg sa da at jeg allerede sist onsdag, på et spørsmål fra representanten Ellingsen, har svart at Regjeringen jobber med helt konkrete planer for en forsert utsending av den kø av asylanter som har oppstått her i landet. Jeg viste til at de planene ville komme i nær framtid. Derfor, fordi vi har planene på bordet og også har den fulle støtte og et trykk fra politiets organisasjoner, er det både av prinsipielle og praktiske grunner slik at vi ikke går videre med forslaget. Vi ble bedt om å gjøre en vurdering. Vurderingen ble gjort. Og vurderingen er meldt overfor offentligheten og selvfølgelig herved også i Stortinget.

Gunn Karin Gjul (A): Jeg takker statsråden for svaret.

Jeg synes det er en ganske underlig situasjon som har oppstått vedrørende orienteringen om den saksbehandlingen som justisministeren har gjort i denne saken, for det er i hvert fall tidenes korteste saksbehandling. Denne saksbehandlingen burde kanskje vært gjort i forkant av det vedtaket som ble gjort i Stortinget sist torsdag, i hvert fall for å hindre at asylsøkere og flyktninger som kommer til Norge, får melding om at de faktisk kan bli møtt av Forsvaret.

For humanisten og Venstre-mannen Odd Einar Dørum må det være ekstra vanskelig i sak etter sak å oppleve at viktige rettssikkerhetsgarantier blir satt på prøve av hans partifeller i Stortinget. Han opplevde det før jul, i forbindelse med at regjeringspartiene ble presset av Fremskrittspartiet til å sette fangetransport ut på anbud, og han opplever nå igjen at Fremskrittspartiet tvinger Regjeringen til å la andre enn politiet bruke tvangsmidler.

Er statsråd Dørum bekvem med å sitte i en regjering som sitter på Fremskrittspartiets nåde i slike saker?

Statsråd Odd Einar Dørum: Jeg har tidligere gjort oppmerksom på at jeg ikke er privatpraktiserende Venstre-medlem i regjeringen, men at jeg er Venstre-statsråd i en regjering og hefter for Regjeringen. Som statsministeren tidligere har sagt: Når Regjeringen taler, taler den med én stemme. Jeg har hatt fullmakt til å tale med Regjeringens stemme, så sann sett skulle saken være krystallklar på vegne av Regjeringen.

Når det gjelder tidenes raskeste saksbehandling, kan jeg, ved å konsultere mitt eget minne, huske en periode på slutten av 1970-tallet, da jeg var relativt ung stortingsrepresentant, da man fikk beskjed om at det i løpet av 48 timer skulle gjennomføres en ordning med 100 pst. sykelønn i Norge. Det frustrerte meg så mye at jeg av prinsipielle grunner stemte imot.

Presidenten: Det blir oppfølgingsspørsmål – Jens Stoltenberg.

Jens Stoltenberg (A): Jeg har et oppfølgingsspørsmål til kommunalministeren.

Denne saken handler dels om et viktig prinsipp om hvilken rolle Forsvaret skal ha, og dels handler dette om hvorvidt Regjeringen er enig med Regjeringen og hvorvidt regjeringspartiene er enig med regjeringspartiene. Det er fortsatt forvirring om det. Ansvarlig statsråd i stortingssalen den kvelden vedtaket ble fattet, var kommunalminister Erna Solberg, og ifølge flere presseoppslag var det slik at kommunalministeren gav sin tilslutning til og støttet regjeringspartienes stemmegivning, der man gjorde et vedtak som justisministeren etterpå har sagt at han er helt uenig i.

Er det riktig at kommunalministeren klarerte og støttet regjeringspartiene i deres stemmegivning den kvelden?

Statsråd Erna Solberg: Det er riktig at kommunalministeren gav uttrykk for at det kunne være mulig, og at vi skulle vurdere å bruke det som faktisk er ordlyden i forslaget. Jeg har lyst til å minne om at ordlyden i forslaget ikke er at vi skal bruke Forsvaret til å uttransportere. Det står altså at man ber Regjeringen vurdere om Forsvarets ressurser kan brukes. Det er slik at Forsvaret gjennom sine ressurser har vært brukt i spesielle flyktningssituasjoner, bl.a. i forhold til transportkapasiteten på fly. Det var også gitt som et klart premiss i de samtaler vi hadde med regjeringspartiene, at på det området kunne det være mulig å gjøre en vurdering. Den vurderingen ble altså foretatt fredag, gjennom en diskusjon mellom kommunalministeren, justisministeren og forsvarsministeren, hvor forsvarsministeren gjorde oppmerksom på at vi for øyeblikket ikke har noen ressurser av den typen som kan brukes til å hjelpe på en uttransporteringssituasjon, hvor vi i dag av og til charterer inn fly til den typen trafikk. Og i den grad vi har ressurser igjen i et magert forsvar, så er de i dag brukt i forbindelse med situasjonen i Afghanistan.

Presidenten: Per Sandberg – til oppfølgingsspørsmål.

Per Sandberg (FrP): Jeg vil gjerne tilbake til justisministeren. Jeg synes for øvrig at kommunalministeren redegjorde grundig og bra i forhold til hva som er ordlyden i forslaget. For dette vedtaket er på en måte fremstilt som om Forsvaret skal settes inn med fulle styrker og våpen og det hele for å transportere ut asylsøkere. Det er selvfølgelig ikke korrekt.

Men nå er det sånn at Forsvaret også i dag brukes til forskjellige sivile gjøremål. Militære har på en måte kommando over Kystvakta, som har en oppgave i forhold til bl.a. Småbåregisteret, der de kan gå inn og ta båter og pågripe folk. Så mitt spørsmål til justisministeren i forhold til dette med å bruke Forsvaret i enkelte oppgaver er: Vil nå justisministeren følge opp forslaget fra Stortinget og komme tilbake med en utredning slik at Stortinget på et bredere grunnlag kan vurdere hvorvidt det er mulig å bruke Forsvaret til enkelte politioppgaver, og at politiet kan brukes til enkelte oppgaver innenfor Forsvaret?

Statsråd Odd Einar Dørum: Det prinsipielle svaret på det spørsmålet foreligger faktisk i sårbarhetsmeldingen, som Stortinget har fått. Der blir det gjort rede for forholdet mellom politimyndighet og bruk av Forsvaret på ulike måter. Og der framgår det at det i fredstid er slik at politiet har ansvaret. Det kan i gitte omstendigheter være slik at Forsvaret trer inn på områder det er gjort grundig rede for, men omstendighetene er meget spesielle og de er spesielt definert, de er bl.a. knyttet f.eks. til mulige terroranslag osv. Det eksisterer også en praktisk avtale mellom Miljøverndepartementet og Forsvaret om overvåkning av kystområdene, men det skjer under sivil kontroll.

Det spørsmålet som her er reist, gjelder asylanter. Og den vurderingen som jeg da gjorde på vegne av Regjeringen og med full tilslutning i Regjeringen, den har jeg gjort. Det er selvfølgelig fullt mulig å presentere det bredere. Men jeg vil gjerne si det slik at i den utstrekning Stortinget vil vurdere det, så ligger det faktisk en sak i Stortinget som trekker opp Regjeringens prinsipielle syn på dette – sårbarhetsmeldingen.

Presidenten: Inga Marte Thorkildsen – til oppfølgingsspørsmål.

Inga Marte Thorkildsen (SV): Ifølge svaret fra statsråd Solberg i stad var det her snakk om et ressursmessig spørsmål og ikke et prinsipielt spørsmål. Mitt korte spørsmål til justisminister Dørum blir da: Er Dørum enig i at dette først og fremst dreier seg om ressurser og ikke om prinsipper?

Statsråd Odd Einar Dørum: Jeg har avgitt et svar etter den prosedyre som tidligere er skissert, og i det svaret sa jeg at av prinsipielle og praktiske grunner går vi ikke videre med saken, og jeg har ikke endret på den uttalelsen.

Presidenten: Karl Eirik Schjøtt-Pedersen – til oppfølgingsspørsmål.

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (A): Dette er jo meget interessant. Det første er at statsråd Solberg har bekreftet at hun «klarerte» regjeringspartienes stemmegivning i Stortinget. Det andre er at vi får fram et klart ulikt syn mellom Regjeringens representanter i denne saken. Jeg

registrerer at statsråd Solberg – det er henne jeg vil rette spørsmålet til – uttaler at det var riktig å stemme for forslaget, men det var ikke praktisk hensiktsmessig å følge det opp, altså et prinsipielt ja til forslaget, mens justisministeren sier at han av prinsipielle og praktiske grunner mener at det ikke var riktig å gå videre. Man kan altså oppfatte det slik at statsråd Solberg her sier prinsipielt ja og er for at man burde stemme for et slikt forslag, mens statsråd Dørum sier prinsipielt nei og mener at vedtaket ikke var gunstig. Avdekker ikke dette at statsråd Solberg og statsråd Dørum har klart ulike prinsipielle vurderinger?

Statsråd Erna Solberg: Det er ingen ulike prinsipielle vurderinger, idet undertegnede aldri har klarert eller regjeringspartiene aldri noen gang har ment at man skulle bruke Forsvaret i form av militært mannskap til å uttransportere asylanter eller flyktninger. Vår oppfatning og innholdet i det som ble foreslått fra Fremskrittspartiet, var at man skulle vurdere Forsvarets ressurser. Og i en begrenset vurdering av det er det sånn at det tidligere har vært brukt forsvarsmessige ressurser i den formen, bl.a. transportfly, til hjelp i flyktningsarbeid også i Norge. Og det er i og for seg et interessant spørsmål, når vi likevel charterer inn fly for å transportere i gitte sammenhenger. Men når da denne debatten er vridd om til å bli en debatt om å bruke Forsvaret som sådant, er det ingen forskjell mellom det justisministeren sier, det jeg mener, og det regjeringspartiene faktisk mener. For oss er det ikke aktuelt å sende asylanter ut med forsvarspersonellet. Men spørsmålet er om Forsvaret hadde noen ressurser som kunne hjelpe i det arbeidet.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Odd Roger Enoksen (Sp): Jeg har et spørsmål til fiskeriministeren.

SND har fått utarbeidet en rapport om framtidig satsing i marin sektor hvor en del av konklusjonen ikke uventet er at kystbyene vil komme til å ha vekst i folketallet, og at mange av småkommunene vil komme til å være tapere i framtidens befolkningsutvikling. Konklusjonen på denne rapporten som skal legge grunnlaget for SNDs valg av investeringsstrategi, er at kravet til store langsiktige investeringer og arbeidskraft med høy kompetanse vil plukke ut kystbyene som vinnere, og samtidig gjøre mange utkantkommuner til tapere.

Mitt spørsmål til fiskeriministeren er: Vil fiskeriministeren tillate SND å bruke virkemiddelordningene for å forsterke sentraliseringen og dermed la dette bli en selvoppfyllende profeti, eller vil fiskeriministeren legge til rette for at man skal sette inn mottiltak for å styrke bosettingen og næringsutviklingen i de kommunene og de områdene som rapporten utpeker som tapere?

Statsråd Svein Ludvigsen: Det er riktig at vi har en betydelig sentralisering og urbanisering i hele Norge, og det er en utvikling som har i seg konsekvenser av negativ karakter, også i forhold til det vekstpotensialet vi ser in-

nenfor marin sektor. Det er klart at skal vi utnytte det vekstpotensialet som er der, vil det også være behov for både bosetting og arbeidskraft i distriktene.

Når det gjelder SND og deres rapport og virkemidlene, minner jeg om det som Stortinget for så vidt har vært orientert om, og som ligger til grunn for det arbeidet vi gjør. Regjeringen ser nå på hele virkemiddelapparatet, ut fra et ønske om å se det i en sammenheng og gjøre det mer målrettet, og vi vil komme tilbake til Stortinget når det gjelder det. For vi må erkjenne at når vi har hatt en så negativ utvikling på 1990-tallet som den vi har hatt – også under den regjeringen som spøreren satt i – er det en konsekvens av at virkemiddelapparatet ikke har vært godt nok. Det akter denne regjeringen å forsøke å gjøre noe med.

Odd Roger Enoksen (Sp): Det er bra at Regjeringen har tenkt å målrette virkemiddelapparatet bedre, men man kan gjøre det på to måter. Man kan gjøre det som rapporten konkluderer med, konsentrere innsatsen om vekstområdene, eller man kan gjøre det motsatte, konsentrere innsatsen om de områdene som har tilbakegang i folketallet, og som dermed trenger ekstra drahjelp.

Kanskje er det nok å minne om et lokalsamfunn som Lovund i Nordland for å vise et eksempel på et lokalsamfunn som har opplevd en eventyrlig vekst nettopp på grunn av oppdrettsnæringen, og som på mange måter er beviset på at det faktisk er mulig å motvirke den ensidige sentraliseringen som vi ser.

Det må være mulig for fiskeriministeren på et prinsipielt grunnlag å svare på spørsmålet: Vil han innrette virkemiddelapparatet slik at det vil motvirke sentraliseringen, eller slik at det vil forsterke sentraliseringen?

Statsråd Svein Ludvigsen: Regjeringen ønsker å bidra til en positiv utvikling innenfor marin sektor. Derfor har vi igangsatt et betydelig program for satsing på torsk, derfor skal vi tildele 40 nye konsesjoner i løpet av sommeren, og derfor arbeider vi nå intenst med å få avklart dette med laksefjorder så vel som verneplaner langs kysten. Og det er fordi man ønsker å satse på det vekstpotensialet som finnes innenfor marin sektor, et vekstpotensial som er knyttet til distriktene, til kysten – langt fra byene.

Så svaret mitt er: Ja, vi ønsker å satse på det potensialet som finnes langs kysten.

Presidenten: Det blir oppfølgingsspørsmål – Marit Arnstad.

Marit Arnstad (Sp): Det naturlige oppfølgingsspørsmålet blir da: Vil fiskeriministeren iverksette det ved at han gir klare signaler til SND om at virkemidlene deres skal bidra til å opprettholde og utvikle bosetting langs hele kysten? Eller vil han rett og slett sitte og toe sine hender og vente og se på at det blir knyttet opp mot noen få regionsentre? Det er det naturlige oppfølgingsspørsmålet når statsråden sier at han er opptatt av hvorledes man kan bremse sentraliseringen.

Sentralisering er ikke noe mantra. Det er en utvikling som kan møtes med mottiltak fra enhver regjering. Ett av mottiltakene burde være å sette inn en offensiv for å hindre nettopp den sentraliseringen som rapporten spør, ved å si at når det gjelder SNDs virkemidler, skal man prioritere de områdene langs kysten som har størst behov i forhold til bosettingsgrunnlaget og i forhold til befolkningsgrunnlaget. Vi vil rett og slett ha mange levende Flakstad-er, å la Flakstad i Lofoten, og ikke for mange å la Nyksund og det man ser der.

Statsråd Svein Ludvigsen: Vi deler målsettingen om å ha en levende kyst og levende distrikter. Det er jo nettopp derfor Regjeringen ser på hele virkemiddelapparatet og skal gjøre det mer målrettet – for å motvirke den utviklingen man har hatt, ikke minst på 1990-tallet, som en konsekvens av mangelfulle virkemidler og av en politikk som ikke har klart å motvirke i tilstrekkelig grad. Og vi akter å bruke marin sektor som et virkemiddel.

Når vi har fått denne gjennomgangen av virkemiddelapparatet, som SND er en del av, er det naturlig at både Regjeringen og Stortinget trekker konklusjoner. Og jeg registrerer at vi har felles interesser i å bruke virkemiddelapparatet til å styrke bosetting og næringsliv i Distrikts-Norge.

Presidenten: Aud Gaundal – til oppfølgingsspørsmål.

Aud Gaundal (A): Mange kystkommuner har diskusjoner gående om hvorledes en i framtida kan sikre at rettigheter og verdier som er skapt i lokalsamfunnene, også blir i lokalsamfunnene – særlig med bakgrunn i at mange kystkommuner opplever at det er der fraflyttinga er størst.

Jeg har et konkret spørsmål til statsråden: Hva kan han tenke seg å gjøre for å legge til rette slik at råstoffet kommer industrien langs kysten til gode?

Statsråd Svein Ludvigsen: Dette er et særdeles komplisert spørsmål, ikke minst fordi det er så nært knyttet til markedsforholdene. Eksport av ubearbeidet vare har steget i de senere år, og kostnadene ved filetproduksjonen har vært meget ugunstige. Det er klart at det har skjedd en uheldig utvikling.

Dette er noe som man både i industrien og ved politiske virkemidler forsøker å bidra til får en annen utvikling. Dette er en betydelig utfordring i tiden fremover, men – som jeg har sagt – vi ønsker å satse på fiskerierne og på marin sektor, og da er nettopp det å sikre råstoffet en bearbeidingsgrad ute i distriktene en viktig del av dette.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Lodve Solholm (FrP): Også eg vil stille eit spørsmål til fiskeriministeren.

Litt tilbake til dette med røten fisk. No har vi forstått av Fiskeribladet at det vel var eit rykte som oppstod i ein bar, som gjorde at ein kom til at det var nokre trailerar som vart stoppa ved grensa.

Men hovudproblemet er dette med det «olympiske» fisket som går føre seg i korte periodar, for å få på land mest mogleg fisk. Mitt spørsmål går på om statsråden til neste år kan tenkje seg å ha fleire periodar enn dei to som vi har hatt i år, slik at vi unngår dette «olympiske» fisket og unngår dårleg kvalitet på fisken, og samtidig også unngår det som kjem til å skje no, at industrien må permittere. I løpet av kanskje 14 dagar er sesongen over, og det gjer at ein heller ikkje får fast leveranse. Kan statsråden gi uttrykk for nokon tankar om korleis han til neste år vil organisere dette fisket?

Statsråd Svein Ludvigsen: La meg først få understreke at når det nå snakkes om råttan fisk, så er vel ikke det en helt riktig beskrivelse av den tilstanden som fisken befant seg i. Dette er loddesprengt fisk, som tradisjonelt er blaut og av dårlig kvalitet. Graden av råttanhet og graden av blauthet kan vi kanskje ikke avklare helt, men jeg synes det er viktig å ha sagt det.

Når det gjelder neste års reguleringer: Vi skal evaluere årets reguleringer når vi nærmer oss slutten av året, og før vi bestemmer neste års. Det er klart at det er muligheter til å forbedre dette. Det forbereder vi også i form av et høringsnotat vi nå har ute, hvor man ser på om flere av gruppe II-fiskerne kan flyttes over i gruppe I, slik at man skaper større forutsigbarhet, og at man – ikke gjennom flere perioder nødvendigvis – gir hver fisker større mulighet til å disponere sin kvote for dermed i samarbeid med industrien å kunne fange fisken og levere den når den er kvalitetsmessig på topp, og når markedet kan betale mest. Slik unngår vi det kappfisket som vi ser et resultat av i forhold til den loddesprengte fisken som ble sendt ut.

Men det er for tidlig å trekke en konklusjon om hvordan reguleringen skal være neste år. Det er slik i år som det har vært i alle de andre årene, at man forsøker å forbedre dette år for år, og det skjer i et nært og tett og godt samarbeid med fiskeriorganisasjonene.

Lodve Solholm (FrP): Det er klart at med omsyn til graden av røtenskap kan det vel i så måte ha noko å seie kor seint det var då rykta oppstod i baren.

Men det som eg har vanskeleg for å sjå, er om det er andre måtar å regulere dette på enn at ein opnar for ein større grad av periodisering. Det kan jo vere at det blir eit problem også når f.eks. båtane får ein viss kvote og ein får fridom til å fiske den når ein vil. Eg ser for så vidt at det er eit poeng. Men eg vil peike på dette med periodisering. Eg har iallfall fått tilbakemelding frå næringa om at ein veg å gå er at ein får periodisering. Så det bør vere ein kombinasjon – at fiskarane får kvotar som dei kan regulere sjølve utover heile året, men at ein kanskje samtidig også opnar for ein større grad av periodisering.

Statsråd Svein Ludvigsen: Jeg tar imot alle gode forslag og forslag til forbedring av reguleringsregimet. Men igjen vil jeg understreke at det er viktig at næringen selv har holdninger til dette med kvalitet, og at vi ikke skal bringe på land og ut på markedet fisk som ikke hol-

der kvalitetsmål. Den imagen som vi forsøker å bygge opp knyttet til fiskeriene på kvalitetssunn, norsk god fisk, og det at vi har et regulerings- og forvaltningsregime som ivaretar miljøet, er en viktig forutsetning for at vi skal lykkes med potensialet.

Når det så gjelder dette ryktet som har oppstått i en bar, har jeg ikke noe særlig erfaring med slikt. Jeg var ikke på denne baren, så jeg har ikke noen synspunkter på det.

Presidenten: Informasjon kan man hente mange steder, høres det ut til.

For øvrig er det presidentens oppfatning at den eneste blaute fisken som er etendes, er lutefisk.

Da går vi til neste hovedspørsmål.

Bendiks H. Arnesen (A): Jeg har også et spørsmål til fiskeriministeren.

Folk langs kysten nærer nå en stor bekymring for utviklingen i fiskeriene og for bosetting og sysselsetting. De signalene som er kommet fra fiskeriministeren om utestenginger fra fisket, har utløst en sterk debatt i våre kystsamfunn.

Fiskeriministeren mener ifølge media at denne bekymringen skyldes at folk ikke har satt seg inn i saken, og at det ikke skal skje endringer i kvotefordelingen mellom båtstørrelser eller i forhold til deltidsfiskernes rett til å fiske. Samtidig sier fiskeriministeren at det skal skapes større lønnsomhet.

Mitt enkle spørsmål til statsråden blir da: Hvor skal den bedre lønnsomheten hentes, når det ikke skal skje ved omprioritering innenfor næringen? Er det ikke slik at det må tas fra noen, dersom andre skal få større lønnsomhet?

Statsråd Svein Ludvigsen: Fiskeridepartementet sendte i februar ut et høringsnotat om adgangsbegrensninger for fisket etter sei og hyse med fartøyer under 28 meter. Jeg synes det er viktig å slå fast at den misforståelsen som noen forsøker å bygge opp under, er feil. Jeg har ikke foreslått at vi skal ta fisk fra små båter og gi til større fartøyer, jeg har ikke foreslått å begrense muligheten til å drive kombinasjonsfiske, og jeg har heller ikke foreslått å redusere pensjonistenes muligheter til å fiske.

Når så noen i tillegg bidrar til å bygge opp under den misforståelsen at dette handler om deltakerloven, har jeg tillatt meg å si at man kanskje burde bruke mer tid på å lese høringsutkastet før man tillegger fiskeriministeren oppfatninger som ikke gjenspeiles der.

Det vi har lagt ut i dette høringsnotatet, er en invitasjon til å komme med synspunkter. Fiskeriministeren har ingen prestisje knyttet til de forslag som der er kommet. Vi skal ta imot høringsuttalelsene og vurdere det før vi bestemmer noe som helst. Men jeg minner om at det vi foreslår når det gjelder sei og hyse, er godt i tråd med det reguleringsregimet som har vært for torsk på 1990-tallet. Så det ligger ingen dramatik i det.

Men jeg skal gi ett eksempel på hvordan man kan øke lønnsomheten. Det gjelder debatten om denne torsken

som var sendt til markedet, og som ikke holdt i kvalitet. Nettopp ved å regulere på en slik måte at fiskerne kan planlegge sitt fiske og levere fangsten når prisen og kvaliteten er på topp, kan bidra til økt lønnsomhet.

For øvrig er det min oppfatning at skal vi sikre bosettingen langs kysten, er det særdeles viktig å sikre et næringsgrunnlag godt nok for dem som driver helårsfiske. Men det skal være plass til begge deler, både kombinasjon og helårsfiske.

Bendiks H. Arnesen (A): Jeg takker for svaret, men jeg fikk vel egentlig ikke svar på det jeg spurte om. Derfor har jeg et par konkrete spørsmål jeg gjerne vil be statsråden svare på.

Er det ikke slik at fiskere på de små fartøyene skal falle ut av fisket dersom de på grunn av restriksjoner i fisket, f.eks. for sei og hyse, eller andre forhold ikke har fisket nok i to av de tre siste årene? Og i forhold til dette høringsdokumentet og signalene fra statsråden: Er det ikke slik at adgangen til å starte i fiskerinæringen som deltidsfisker skal falle bort?

Statsråd Svein Ludvigsen: Jeg tror det er viktig at vi nå har klart for oss at dette høringsnotatet er sendt ut for at vi skal få synspunkter på ulike sider ved et fremtidig reguleringsregime. Jeg tror det blir feil hvis vi i Stortinget på en måte skal drøfte et høringsnotat som om det er den beslutningen som er fattet.

Jeg tror det er viktig å ta med seg i det som nå ligger på bordet, at vi bl.a. ønsker å flytte de mest aktive fiskerne i den såkalte gruppe II over i gruppe I, nettopp for å sikre at de mest aktive kan planlegge fisket sitt og sikre sin andel av kvotene. Det er altså ikke riktig at vi ønsker å stenge noen ute. Det vil fortsatt være slik at det er en åpen gruppe, gruppe II.

Presidenten: Tiden for den muntlige spørretimen er omme. Vi går over til den ordinære spørretimen.

Ordinær spørretime

Presidenten: Det blir en lang rekke endringer i den oppsatte spørsmålslisten. Presidenten viser i den sammenheng til den oversikt som er omdelt på representantenes plasser i salen.

For øvrig vil presidenten bemerke at det er svært mange av representantene som har stilt spørsmål, som er bortreist, slik at spørsmålene blir utsatt. Velger man å stille spørsmål i en spørretime, bør man søke å være til stede.

De foreslåtte endringer i dagens spørretime foreslås godkjent. – Det anses vedtatt.

Endringene var som følger:

Spørsmål 1, fra representanten Bjørn Jacobsen til utenriksministeren, blir etter anmodning fra utenriksministeren flyttet og besvart til slutt i spørretimen.

Spørsmålene 2 og 3, fra henholdsvis representantene Magnhild Meltveit Kleppa og Torbjørn Andersen til finansministeren, bortfaller, da spørrene ikke er til stede.

Spørsmålene 7, 8, 9 og 10, fra henholdsvis representantene John I. Alvheim, Olaf Gjedrem, Harald T. Nesvik og Åsa Elvik til helseministeren, utsettes til neste spørretime, da statsråden er bortreist.

Spørsmål 12, fra representanten May Hansen til barne- og familieministerens, vil bli besvart av kultur- og kirkeministeren på vegne av barne- og familieministerens, som er bortreist. Etter anmodning fra kultur- og kirkeministeren blir dette spørsmålet flyttet og besvart etter spørsmål 4, som skal besvares av samme statsråd.

Spørsmålene 13 og 16, fra henholdsvis representantene Ursula Evje og Arne Sortevik til utdannings- og forskningsministeren, utsettes til neste spørretime, da statsråden er bortreist.

Spørsmål 14, fra representanten Karl-Anton Swensen til utdannings- og forskningsministeren, vil bli besvart av fiskeriministerens på vegne av utdannings- og forskningsministerens, som er bortreist.

Spørsmål 15, fra representanten Siri Hall Arnøy til utdannings- og forskningsministerens, er trukket tilbake.

Spørsmål 19, fra representanten Karin Andersen til arbeids- og administrasjonsministerens, bortfaller, da spøreren ikke er til stede.

Spørsmålene 23, 24 og 25, fra henholdsvis representantene Jan Simonsen, Åslaug Haga og Morten Lund til forsvarsministerens, utsettes til neste spørretime, da statsråden er bortreist.

Spørsmål 26, fra representanten Kenneth Svendsen til miljøvernministerens, bortfaller, da spøreren ikke er til stede.

Spørsmålene 27 og 28, fra henholdsvis representantene Ola D. Gløtvold og Ingvild Vaggen Malvik til miljøvernministerens, blir etter anmodning fra statsråden flyttet og besvart først i spørretimen.

Presidenten: Spørsmål 1 er flyttet og vil bli besvart til slutt i spørretimen.

Vi går først til spørsmål 28.

S p ø r s m å l 2 8

Ingvild Vaggen Malvik (SV): «Storting og regjering har som mål at støyplagen i løpet av ti år skal reduseres med 25 pst.

I en nylig utkommet rapport fra Transportøkonomisk institutt og Miljøakustikk AS «Mye skrik og lite ull – Dagens støyregelverk i praksis» (jf. tidsskriftet Samferdsel, febr. 2002), konkluderes det med at man med dagens regelverk og satsing ikke vil være i nærheten av å nå et slikt mål.

Vil statsråden foreta noen nye grep for å nå målsettingen?»

Statsråd Børge Brende: Det er både et betimelig spørsmål og en god dag som representanten Vaggen Malvik har valgt for å ta opp støyproblemer, for i dag er

det den internasjonale støyfri-dagen. Det er markert mange steder rundt omkring i landet.

Representanten har også helt rett i at kanskje en av de store gjenværende miljøutfordringene vi har i Norge, er knyttet til støy. Noen vil mene at det har vært øredøvende taushet rundt spørsmålet i mange år, men støy er faktisk en ikke ubetydelig utfordring for mange mennesker her i landet.

SFTs undersøkelser viser at 1,5 millioner mennesker bor slik til at de i boligområdet sitt har over 50 desibel i støy, og en halv million mennesker i Norge er i en situasjon der de har store plager knyttet til støy. Det går ut over nattesøvn, og det går utover livskvaliteten. Derfor står selvsagt denne regjeringen fast ved det som Bondevik I-regjeringen fastslo, at vårt nasjonale mål er å redusere støyplagene med 25 pst. innen 2010. Her finnes det mange virkemidler som vi bør se nærmere på, men et faktum er at samferdselssektoren står for 70 pst. av de støyproblemene som skapes. Derfor er det vesentlig hva vi kan få til i forhold til kollektivtrafikken.

Regjeringen skal på fredag presentere en kollektivmelding. På fredag skal også Regjeringen presentere en stortingsmelding om bedre miljø i byer og tettsteder, som går på bedre arealplanlegging.

Det er viktig å få flere over i kollektivtrafikken. Det er viktig at man i byene slipper unna mye av gjennomkjøringstrafikken som også går gjennom boligområdene. Det er et av de store overordnede grepene man kan ta. Så går det også på industri og på flytrafikk, som er to store støykilder. Spesielt er det problematisk med industri som støyer i boligområder. Der må vi få til en transformasjon. Vi må også se på biltyper og på hvordan bilene er utformet – mer støysvake biler. Mer støysvake snøscootere f.eks. i fjellet er heller ikke å forakte. Vi må også se på forskjellige typer veidekke. En del av det veidekket vi bruker i Norge, støyer unødvendig mye. Det er også slik at en del av de bildekkene vi bruker, ikke er av de mest støysvake internasjonalt. Det må vi gå inn og se på.

Dette er bare opplysninger om noen av de tiltakene som vi nå vil arbeide videre med.

Ingvild Vaggen Malvik (SV): Mange barn og unge er plaget av støy. Å forebygge er naturligvis langt mer rasjonelt enn å reparere i etterkant. Jeg er veldig glad for den vektleggingen statsråden har på samferdselssektorens betydning, og løsningen er vel kanskje her, som i klimasammenheng, at en rett og slett må kjøre mindre. Men når skoler må holde vinduene lukket for å skjerme elevene, er det noe som er fundamentalt galt. Det finnes et eksempel på en splitter ny skole som måtte gå til dette skrittet fordi det ikke var penger igjen på budsjettet til å bygge støyvoller mot veien. Mitt spørsmål til statsråden er da: Synes statsråden at dette er akseptabelt?

Statsråd Børge Brende: Nei. Det er kortversjonen.

Det er uakseptabelt når man bygger en ny skole, at man ikke kan åpne vinduene og luften. Det er faktisk også mange boliger i Norge som er i en slik situasjon at man ikke kan åpne vinduene, og åpner man dem, er det ikke

bare støy som er problemet, det er også luftforurensning i de samme områdene. Så vi har utfordringer knyttet til samferdselssektoren – støy og luftforurensning. Der vil vi gå inn med avbøtende tiltak. Det gjelder også de strukturelle tiltakene, nemlig arealplanlegging og kollektivmeldingen.

Ingvild Vaggen Malvik (SV): Jeg takker for svaret.

Ut fra det statsråden nå sier, er det naturlig å spørre om det vil bli utarbeidet en samlet forskrift med bindende og anbefalte støygrenser for behandling av støy etter de ulike lovene som vi har, både plan- og bygningsloven, forurensningsloven og kommunehelsetjenesteloven.

Statsråd Børge Brende: Jeg tar med meg det innspillet. Det tror jeg også det er naturlig å vurdere. Men som sagt, og som representanten også selv var inne på, er ikke de avbøtende tiltakene det mest interessante, kanskje – i forhold til det å bygge støymurer og lage trippelvinduer. Det gjør ikke noe med det grunnleggende problemet. Jeg tror også at vi må jobbe mye mer med arealplanlegging, ikke minst i de store byene, og vi må jobbe i forhold til gjennomgangstrafikk. I middelalderbyen Trondheim, som representanten Vaggen Malvik også kjenner, er det 1 000 tungtransportbiler som unødvendig kjører gjennom byen bare i løpet av ett døgn. Dette må man gjøre noe med. Det går også på de andre tiltakene som jeg nevnte, i forhold til veidekke og bilkvalitet.

Vi har satt oss mål i forhold til luftkvalitet, og det ligger allerede inne målsettinger også på støybiten. Men vi skal se på om forskrifter er den riktige måten å gjøre det på, eller om vi skal velge å gå den mer positive veien, som jeg også har nevnt tiltak for.

Presidenten: Vi går så til spørsmål 27.

S p ø r s m å l 2 7

Ola D. Gløtvold (Sp): Poenget med hensyn til Støyfri dag er allerede tatt, så vi får da støye litt på vår måte. Så til spørsmålet mitt:

«Onsdag 24. april er utpekt til Støyfri dag. I ordinær spørretime 17. april d.å. ble det opplyst at støyplagene i forbindelse med Regionfelt Østlandet vil berøre 305 boliger. Dersom støykonsesjonen for Rødsmoen legges til grunn for regionfeltkonsesjonen, er det opplyst at 900 eiendommer, herav 450 boliger, blir berørt.

Betyr dette at konsesjonsgrunnlaget justeres fra sak til sak uten hensyn til generelle bestemmelser om støyforurensning?»

Statsråd Børge Brende: Det er foretatt en rekke beregninger av utbredelsen av støy som man kan forvente fra Regionfelt Østlandet. I spørretimen forrige uke refererte forsvarsministeren til de nyeste beregningene for antall eiendommer – 305 boliger – som vil bli berørt av støy over 50 desibel utendørs.

Representanten Gløtvold viser til noen andre tall, bl.a. 450 boliger, som vil bli berørt. Så vidt jeg har kunnet

bringe på det rene, refererer disse tallene seg til et foreløpig anslag fra Forsvarets bygningstjeneste fra ca. to år tilbake, i forbindelse med Åmot kommunes behandling av et midlertidig bygge- og deleforbud i området. Forsvaret presiserer at dette nå er gamle tall. Beregningsgrunnlaget for støyen forbedres stadig etter som man får mer detaljert informasjon om forventet aktivitet i Regionfelt Østlandet og plassering av de tyngste installasjonene.

Forsvaret har ennå ikke søkt SFT om utslippstillatelse etter forurensningsloven for Regionfelt Østlandet. Siden Miljøverndepartementet er klageinstans for eventuelle klager på slik konsesjon, kan jeg ikke forskuttere hvordan konsesjonsvilkårene for Regionfelt Østlandet vil bli.

Det finnes ingen generelle norske bestemmelser om *militær* støy som sådan. Et større øvingsområde av denne typen innebærer sammensatt aktivitet, som til dels er sammenlignbar med annen, sivil støy. Det alminnelige støyregelverket, sammen med internasjonale regler og retningslinjer for ulike typer skyte- og sprengningsstøy, ligger til grunn for konsesjonsbehandling av støy fra sammensatt militær aktivitet.

Konsesjonsbehandling av støyende virksomhet generelt baseres på kunnskap om virkningen av ulike støynivåer fra ulike typer støykilder, og konsesjonene utformes for å ta høyde for de spesifikke forholdene på stedet. For støy er forhold som vær, aktivitetsmønster, topografi og beliggenhet av befolkningsskonsentrasjoner også viktige faktorer som påvirker støyeksposeringen og støyplagen. Konsesjonsvilkårene vil derfor kunne variere en del i utformingen fra sted til sted. Man kan derfor ikke sammenligne Rødsmoen og Regionfelt Østlandet direkte eller i utgangspunktet forvente at alle konsesjonsvilkår vil være identiske for de to øvingsområdene.

Ola D. Gløtvold (Sp): Jeg takker statsråden for svaret og har noen kommentarer til det.

At 450 boliger er et gammelt tall, er det vel en del uenighet om. Det er tall som Åmot kommunestyre har basert sine vedtak på, så sent som i mai fjor i hvert fall. Og det er vel tall fra bl.a. Kilde Akustikk som ligger til grunn for en del av denne beregningen.

Når det gjelder at Miljøverndepartementet er klageinstans, er jeg klar over det. Men derfor er det også viktig på dette tidspunkt å få fram grunnlaget for denne konsesjonsbehandlingen og eventuelt også for en ankebehandling, hvis det skulle bli tilfellet. Vi vet at bl.a. støyindeksmålingen, den såkalte SPI-faktoren, er veldig omstridt, og det er mange måter å gjøre denne beregningen på, som også statsråden var inne på.

Jeg synes det er noe merkelig at støynivået har gått ned med 5 desibel etter at man har gått over til Multiconsult som utreder – dette til tross for at det er økt aktivitet.

Vil statsråden være med på å utsette utbyggingen til disse ting er på plass?

Presidenten: Representanten må passe seg så han ikke bruker opp tiden for neste tillegsspørsmål på det første.

Statsråd Børge Brende: I de utfordringene vi står overfor når det gjelder Regionfelt Østlandet, er det området som ligger under mitt departement, å ta stilling til en eventuell konsesjonssøknad i forhold til forurensning.

Som jeg sa, har Forsvaret ennå ikke sendt inn noen søknad om utslippstillatelse etter forurensningsloven for Regionfelt Østlandet. Konsesjonsbehandlingen av en slik søknad vil erfaringsmessig ta noe tid, særlig hvis det blir klager som må behandles videre.

Samtidig forstår vi at Forsvaret planlegger å starte utbygging av Regionfelt Østlandet allerede i 2002 – det er altså svaret på det – for å kunne ta i bruk området i 2005. Forsvaret må ha byggetillatelse etter plan- og bygningsloven for sitt planlagte utbyggingsarbeid. Før byggetillatelse kan gis, plikter de kommunale byggemyndighetene å forelegge saken for berørte sektormyndigheter, herunder SFT.

I en konkret vurdering av de byggearbeidene det søkes om tillatelse for, kan SFT samtykke eller ikke til at byggearbeidene kan starte uten at utslippstillatelse foreligger.

Ola D. Gløtvold (Sp): Det var igjen mye tid på klokken min i stad, president.

Det er klart at SFT nå har engasjert seg i disse ulike tallene. SFT ber om at Forsvaret får en uavhengig konsulent eller konsulentgruppe til å se på disse ulike tingene. Vil miljøvernministeren støtte det?

Jeg må igjen spørre, for jeg synes ikke det var noe godt svar på spørsmålet mitt: Er det ikke mest riktig å utsette denne utbyggingen til SFT har behandlet konsesjonssaken? SFT har jo selv sagt at i tilfelle man begynner før konsesjonsbehandlingen er ferdig, blir det for Forsvarets egen regning og risiko.

Statsråd Børge Brende: Det kommer jo ikke – bør iallfall ikke gjøre det – som noen overraskelse på representanten Gløtvold hva som er Regjeringens standpunkt i forhold til Regionfelt Østlandet.

Når det gjelder konsesjonsbehandling, er det, som jeg redegjorde for, også slik at SFT kan gi samtykke til at man kan igangsette, eller man kan ikke gi samtykke til det. Gir man samtykke, som er helt vanlig i slike sammenhenger – iallfall sammenlignet med hva som har skjedd tidligere – skjer det på utbyggers egen regning og risiko. Det samme har jeg uttalt. Jeg har full tillit til SFT, som er mitt direktorat i denne saken.

Presidenten: Vi går nå tilbake til spørsmålene 2 og 3.

S p ø r s m å l 2

Fra representanten Magnhild Meltveit Kleppa til finansministeren:

«Ved Stavanger lufthavn, Sola, var det ikkje tollarar til stades i heile påska. Heller ikkje ved danskeferja i Egersund vart det utført kontrollar. Sør-Rogaland Tollerforening melder om redusert budsjett og dermed redusert høve til kontroll med t.d. tilgangen på narkotika. I mange

kommunar er det ein forsterka innsats for å redusera dei enorme samfunnsproblema som følgjer av narkotikamisbruk.

Vil statsråden ta initiativ til å sikra større høve til kontroll med tilgangen av narkotika?»

S p ø r s m å l 3

Fra representanten Torbjørn Andersen til finansministeren:

«Eiendomsskatt er tidligere innført i Arendal og Grimstad. Folk her raser, og flere rettssaker er på gang mot ulovlig innført eiendomsskatt. I Homborsund vant nylig innbyggerne i Sand tingrett, og det ble slått fast at Grimstad kommune ikke hadde rett til å innføre eiendomsskatt der. Eiendomsskatt er ofte en kilde for et utall konflikter og rettssaker mellom kommunen og innbyggere.

Vil Regjeringen vurdere å fjerne eller revurdere deler av denne forfatte boligsykkatten i den nærmeste fremtid?»

Presidenten: Disse spørsmålene bortfaller.

S p ø r s m å l 4

Svein Roald Hansen (A): Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til kirke- og kulturministeren:

«Opplysningsvesenets fond, som eier Storesand på Hvaler, har overfor Oslofjordens Friluftsråd foreslått å oppjustere leieprisen fra 300 kr til 130 000 kr årlig. Storesand er et friområde som benyttes, og har i årtier vært benyttet som badeplass og teltområde. Oslofjordens Friluftsråd drifter området.

Vil statsråden ta initiativ til at dette friområdet kan overføres Direktoratet for naturforvaltning vederlagsfritt, slik andre liknende statseiendommer har blitt?»

E i r i n F a l d e t hadde her overtatt presidentplassen.

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland: Lov av 7. juni 1996 nr. 33 ligg til grunn for forvaltninga av Opplysningsvesenets fond. Etter § 5 i denne lova er det forbod mot å gi bort fondets eiedomar. Dette forbodet må sjåast i samanheng med § 2, som lyder:

«Lova skal sikre at fondet kjem Den norske kyrkja til gode og at verdiane blir bevarte og gir avkastning i samsvar med Grunnlova § 106.»

På denne bakgrunnen vil det truleg ikkje vera lovleg høve til å overføra den aktuelle eiedomen på Hvaler vederlagsfritt til staten ved Direktoratet for naturforvaltning.

Området på Hvaler har vore bortleigd til Oslofjordens Friluftsråd sidan 1940 for ei årleg leige på 300 kr. Etter det eg har fått opplyst, har Opplysningsvesenets fond i forhandlingar med friluftsrådet gitt tilbod om vidare bortleige for 10 000 kr pr. år – altså ikkje 130 000 kr, men 10 000 kr pr. år. Forvaltningsorganet for Opplysningsvesenets fond har elles opplyst at fondet har ei rea-

listisk forventning om å kunna løysa denne saka på minneleg vis.

Svein Roald Hansen (A): Jeg takker for svaret.

Det at det ut fra dagens lovverk ikke er lovlig å overføre eiendommen vederlagsfritt, går det jo an å gjøre noe med, hvis man tar et initiativ til det. Det er det ene. Det andre er at det i det hele tatt å kreve leie fra noen som har store utgifter på å forvalte området, altså holde orden på et område som er et friområde, og som kan brukes som friområde, er jo noe spesielt. Det må være mulig for fondet å se dette også i lys av andre lovverk. Det finnes ingen mulighet for at fondet skal få inntekter av et friområde. De kan ikke bebygge det, området ligger i strandsonen, og vannet skvulper inn på stranden. I lys av andre saker vi har hatt i denne salen om Opplysningsvesenets fond, må man jo begynne å lure på om det ikke er mulig å få dette fondet til å forstå at de også må forholde seg til lovverk som andre grunneiere må forholde seg til.

Jeg gjentar spørsmålet: Vil statsråden ta initiativ til å gjøre noe med det som er et formelt hinder for at man kan overføre denne eiendommen til de myndighetene som naturlig bør forvalte denne type friområde?

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland: Eg svarar berre kva som står i lovverket for fondet i dag, og fondet er sjølvsagt pålagt å følgja det lovverket som Stortinget har vedteke når det gjeld midlane.

Eg synest det er viktig at dei verdiane som fondet har, blir bevarte, slik som det står i § 2, som eg siterte. Elles er det òg viktig her å peika på at det er stor forskjell på 130 000 kr i året og 10 000 kr i året. Kva som no blir det endelege resultatet, kjenner ikkje eg til, men eg har fått beskjed om i kontakt med fondet at dei har ganske gode forventningar om at dette skal dei klare å bli einige om. Dersom dei blir einige om det, bør vi vera godt nøgde.

Svein Roald Hansen (A): Statsråden sier at hun svarer det som står i loven, men spørsmålet var om hun ville ta et initiativ til at dette kan overføres. Da må hun også ta et initiativ til å gjøre det gjennom eventuelt å endre loven.

Det er hyggelig hvis Opplysningsvesenets fond nå forstår at man i hvert fall skal videreføre en avtale om en leiepris på 300 kr med hva som eventuelt måtte være dagens realverdi. Men prinsippet er at fondet skal ta seg betalt overfor et organ som forvalter og holder orden på området for fondet. Hvis de sa nei, vi vil ikke betale for det, vi burde hatt betalt for det, så ville fondet ha et problem. Stranden ville bli brukt som et friområde, og hvem skulle da hatt ansvaret for den forsøpling som naturlig ville skje i et slikt område?

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland: Dette er ting som eg reknar med at dei tek hand om i forhold til det ansvaret dei har fått når det gjeld å forvalta fondet. Eg reknar òg med at då lovverket i samband med fondet vart vedteke, det er jo ikkje så veldig gamalt, det er frå 1996,

tenkte både dei som foreslo lova, og dei som har vedteke lova, gjennom ein slik situasjon som vi no er komne opp i. Eg skal sjølvsgått gå i dialog med fondet. Departementet gjer det med jamne mellomrom i forhold til ulike saker, både den saka representanten sjølv har teke opp, og andre. Men å forandra lovverket på grunn av denne saka ser eg ikkje som nødvendig. Eg vil heller gå igjennom heile problemstillinga og sjå om det finst andre ting som gjer at vi må sjå på lovverket. Men denne spesielle saka meiner eg det ser ut til at dei klarer å løysa. Så får vi sjå om det er andre problemstillingar som ligg der, som fører til at lovverket bør endrast, noko som eg i dag ikkje har kunnskap nok om til å seia at ein bør gjera.

Presidenten: Vi går til spørsmål 12.

S p ø r s m å l 1 2

Presidenten: Dette spørsmålet, fra representanten May Hansen til barne- og familieministeren, vil bli besvart av kultur- og kirkeministeren på vegne av barne- og familieministeren.

May Hansen (SV): «Det har på fire uker vært tre tragiske drap i Moss. Tre unge mennesker er drept. Felles trekket ved disse drapene er at de som utførte drapene, har dommer for vold og trusler. Faren til den ene tiltalte på 19 år har også bedt om hjelp fra barnevernet. Det er en voldsutvikling i de ulike ungdomsmiljøene som har ulike årsaker. Vi må tenke nytt.

Vil statsråden ta initiativ til å nedsette en tverrdepartemental gruppe som har ansvar for å koordinere tiltak for barn og unge?»

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland: Jeg vil besvare dette spørsmålet på vegne av barne- og familieministeren.

Den senere tids tragiske hendelser har rystet oss alle, og representanten May Hansen tar opp et svært viktig spørsmål. I arbeidet med å forebygge og behandle alvorlige atferdsproblemer blant barn og unge er det avgjørende for resultatet at innsatsen er organisert på tvers av tjenester, etater og departementer. I noen år nå har det foregått et arbeid for å fornye og effektivisere innsatsen i forhold til alvorlige atferdsproblemer blant barn og unge. Dette arbeidet ønsker statsråden å videreføre og intensivere i samarbeid med de andre departementene som er berørt. Nye impulser og godt samarbeid gir grunn til optimisme.

To metoder har pekt seg ut som særlig effektive når det gjelder å forebygge, stoppe eller dempe atferdsproblemer, og blir nå tilbudt i alle landets fylker, både gjennom barnevernet og det psykiske helsevernet for barn og unge. Det dreier seg om «Parent Management Training», PMT, for yngre barn og familier, og «Multisystemic Therapy», MST, for ungdom. Den første tar sikte på å forebygge at atferdsproblemer skal utvikle seg til å bli alvorlige blant yngre barn, den andre retter seg mot å stoppe eller dempe problematferd der denne allerede har en

alvorlig karakter, f.eks. rusmisbruk, vold og annen kriminalitet. De to metodene viser svært gode resultater i USA, og blir fortløpende evaluert i Norge. Resultatene er så langt lovende.

Jeg vil også nevne St.meld. nr. 17 for 1999-2000, Handlingsplan mot barne- og ungdomskriminalitet, som ble lagt fram 10. desember 1999. Planen presenterer mer enn 40 tiltak, og ble utarbeidet i et nært samarbeid mellom Barne- og familiedepartementet, Justis- og politidepartementet, Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet, Sosial- og helsedepartementet og Kommunal- og regionaldepartementet. Noen av de viktigste tiltakene i planen er: innsats mot mobbing i skolen, innsats rettet inn mot barn og ungdom med krigsopplevelser, videreføring av konfliktrådsordningen, forsøk med ungdomskontrakter som alternativ til straff og bedre oppfølging av barn og ungdom med alvorlige atferdsproblemer. Et eget statssekretærutvalg følger opp arbeidet gjennom drøftinger og prioriteringer av innsatsen.

Statsråden ser det som en viktig oppgave å utvikle forskningsbasert kompetanse for å finne de beste metodene og bruke dem på riktig måte. I Norge har vi ikke hatt noe samlet miljø som har ansvar for forskning om problematferd blant barn og unge. De berørte departementene har derfor tatt initiativ til å opprette et nytt senter for dette formålet, tilknyttet Universitetet i Oslo. Siktet er å etablere et nettverk mellom universiteter, høyskoler og kompetansesentre for å utvikle kunnskap og metoder på området.

Alvorlige atferdsproblemer blant barn og unge er en utfordring som krever koordinert og tverrfaglig innsats. Det foregår allerede et utstrakt tverrdepartementalt samarbeid på dette feltet, samtidig som Statssekretærutvalget for barn og unge har dette problemområdet høgt på sin dagsorden.

Det ligger mye innovasjon og nytenkning i de siste årenes innsats. Vi synes allerede å ha kunnskap og metoder som kan forbedre arbeidet betraktelig. Det som gjenstår, er bl.a. å sørge for at arbeidet med denne gruppen blir tilstrekkelig prioritert og intensivert, og ikke minst godt nok koordinert i alle ledd.

Regjeringen vil komme tilbake til disse spørsmålene i den stortingsmeldingen om barnevernet som blir lagt fram senere i vår.

May Hansen (SV): Jeg takker for svaret.

Jeg er helt enig med ministeren i at det er gjort mye godt arbeid, og at man jobber med dette på flere plan. Men vi mislykkes. Hele uken har det stått ulike artikler om hvordan man kommer til kort mange steder på grunn av dårlig kommuneøkonomi, og i dagens aviser står det:

«538 barn tatt av barnevernet. Aldri før har barnevernet overtatt omsorgen for så mange barn som de gjorde i fjor.»

Og videre:

«Narkomane og psykisk syke foreldre går igjen i mange av sakene. Samlede tall fra 2001 viser at fylkesnemndene her i landet hadde nesten 230 flere barnevernssaker i fjor enn året før.»

Hva vil ministeren gjøre for å rette opp den dårlige fylkeskommunale økonomien og den dårlige kommuneøkonomien som vi har, sånn at vi kan gjennomføre disse tiltakene vi snakker om?

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland: Eg skal ikkje gå inn på budsjetta, fordi det ikkje er det som er utgangspunktet for spørsmålsstillinga. Førre periode då vi sat i regjering, var det forsøksprosjekt retta mot desse to programma som eg nemnde. I dag er det tilbod i alle fylke, og eg vil jo vona og tru at det som er sett i gang, vil få verknader. Om ikkje vi ser verknadene i dag, vil eg vona og tru at det vil få verknader på sikt.

Befring-utvalet leverte si innstilling til Stoltenberg-regjeringa, og no kjem vi med ei stortingsmelding om barnevernet der dette vil kunna bli drøfta igjennom òg i Stortinget. Vi jobbar no, som vi også gjorde førre gong vi sat i regjering, med eit tverrdepartementalt samarbeid både på embetsnivå og statssekretærnivå, og eg vonar at dette vil visast igjen. Vi ser desse overskriftene og det som representanten las, men eg vonar at det som no er sett i gang, vil bera frukter, slik at vi klarer å dempa desse uheldige utslaga som vi er vitne til, og at situasjonen for barnevernet blir betre – for vi satsar faktisk på det.

May Hansen (SV): Jeg takker igjen for svaret.

I Barne- og familiedepartementets innstilling til budsjettet i fjor la man stor vekt på dette med å jobbe tverrfaglig i ulike sektorer. Men vi vedtok også nedskjæringer på tiltak for barn og unge.

Vi ser også at det i dag står at en frykter rasering av arbeid mot vold. Det er et meget vellykket prosjekt på Hersleb skole som nå står i fare for å bli nedlagt. Det ligger også et forslag inne fra meg om en behandlingssgaranti for barn og unge under 18 år på rusbehandling og psykiatribehandling. For det som er realiteten rundt omkring, er jo at man faktisk står 1 ½ år i kø for å få psykiatrisk behandling for barn og unge, og det er flere fylker som ikke har et behandlingstilbud for rusmisbrukere under 18 år. Og dette handler svært mye om penger. Er Regjeringa på en måte innstilt på å lage en tiltakspakke for barn og unge hvor man jobber på tvers av departementer for å finne ut hva som virker, og hva vi kan sette inn midler på?

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland: Ja, no synest eg det er mange tiltak som er sette ut i livet og vil bli sette ut i livet i forhold til samarbeid på tvers, som eg òg har nemnt i svaret mitt.

Eg vil nemna eit anna tiltak som vart sett i gang tre-fire år tilbake, ved Senter for krisepsykologi i Bergen. Dei driv med opplæring av folk som jobbar ved mottak. Noko av problemstillinga her er at vi får ein del krigsskadde barn og familiar til Noreg. Dei treng òg hjelp slik at dei ikkje skal bli kriminelle i neste omgang. Folk frå Senter for krisepsykologi i Bergen reiser altså rundt i heile landet og skolerer dei som jobbar ved mottaka, og hjelper både borna og ungdomane og foreldra til å gjennomarbeida ein del av desse trauma som dei har med seg når

dei kjem til Noreg. Dette, saman med alle desse andre tiltaka og ei gjennomarbeidd og god stortingsmelding om barnevern, trur eg vil fokusera dette. Så må vi òg, som representanten peikar på, ha ressursar til å få gjennomført planane våre. Og det vonar eg vi skal klara å skaffa.

Presidenten: Da går vi tilbake til spørsmål 5.

S p ø r s m å l 5

Marit Arnstad (Sp): Jeg har følgende spørsmål til landbruksministeren:

«Driftstilskudd for melk i Nord-Norge for i fjor er ifølge jordbruksavtalen 66 000 kr. Likevel har melkeprodusentene fått utbetalt langt mindre. Tall fra Landbruksdepartementet viser at det står 130 mill. kr ubrukt på posten driftstilskudd for melk.

Vil statsråden sørge for at melkeprodusentene får utbetalt det de har rett til etter jordbruksavtalen?»

Statsråd Lars Sponheim: Ved jordbruksoppgjøret i 2001 ble avtalepartene enige om å foreta en omlegging av forvaltningen av driftstilskudd for melk. Denne omleggingen innebar i grove trekk at ansvaret for utbetaling av tilskuddet til produsent ble flyttet fra meieriselskapene til Statens landbruksforvaltning, med en omlegging fra månedlig til halvårlig utbetaling av tilskuddet. Det ble i proposisjon om jordbruksoppgjøret gjort klart at siste utbetaling fra meieriselskapene skulle skje i desember 2001.

Statsregnskapet for 2001 viser at det på kap. 1150 Til gjennomføring av jordbruksavtalen underpost 74.11 Driftstilskudd melk er et underforbruk på ca. 130,8 mill. kr, noe som tilsvarer ca. 10 pst. av bevilgningen for 2001.

Grunnen til underforbruket på ordningen med driftstilskudd for melk i statsregnskapet for 2001, er endringen i utbetalingsrutinene som en følge av omleggingen av ordningen. Underforbruket har ikke medført at produsentene har fått utbetalt mindre enn fastsatt i jordbruksavtalen. Melkeprodusentene i Nord-Norge fikk i 2001 utbetalt 66 000 kr i driftstilskudd fra meieriselskapene. Produsentene vil også i 2002 etter gjeldende satser få utbetalt 66 000 kr i driftstilskudd, men da fra Statens landbruksforvaltning. Grunnen til at produsentene hevder at de for 2001 har fått utbetalt mindre enn avtalt i jordbruksavtalen, mener jeg har sitt utspring i den enkelte produsents regnskapsføring av tilskuddet ved overgangen fra 2001 til 2002.

Underforbruket på underpost 74.11 Driftstilskudd melk i 2001 skyldes budsjettekniske forhold, og har således ikke redusert utbetalingene til produsent i forhold til avtalen. På bakgrunn av dette mener jeg at melkeprodusentene i Nord-Norge har fått utbetalt det driftstilskuddet for melk som er avtalt i jordbruksavtalen, og jeg ser derfor ingen grunn til å forfølge denne saken noe nærmere.

Underforbruket vil for øvrig inngå i de overførte midler på avtalen fra 2001 til 2002, og vil bli disponert i årets jordbruksoppgjør.

Marit Arnstad (Sp): Jeg må vel kunne si at jeg er en smule overrasket over svaret. Det er tydelig at her er det en helt ulik forståelse av hva som har skjedd, og hva som er krav og rettigheter ifølge jordbruksavtalen mellom på den ene side produsenter og jordbruksorganisasjoner og på den annen side staten.

Ifølge årsoppgavene som er sendt fra meieriselskaperne til produsentene, har ikke produsentene mottatt 66 000 kr i 2001. De har mottatt langt mindre enn det. Årsaken til det er at den siste månedlige betalingen ikke ble foretatt. Det kan så langt jeg ser, ikke ha noen annen sammenheng enn at man rett og slett har fått en glipp i overgangen mellom de ansvarlige for utbetalingene, som har gjort at produsenten faktisk er skadelidende.

Jeg skjønner at statsråden ser på dette som en rent teknisk beregning. Men jeg synes det hadde vært interessant om statsråden her hadde gått inn i en dialog med produsentene og jordbruksorganisasjonene om saken én gang til, for å rydde opp i eventuelle uklarheter og den helt ulike oppfatning som man har omkring spørsmålet.

Statsråd Lars Sponheim: Som jeg sa i mitt svar, er det slik at i jordbruksavtalen forhandler man om ordningene, og ordningen for driftstilskudd for melk i Nord-Norge er at den enkelte melkeprodusent skal ha 66 000 kr når han oppfyller kriteriene. Det er etter Landbruksdepartementets oppfatning utbetalt i dette tilfellet, og slik er jordbruksavtalen etterlevd.

Marit Arnstad (Sp): Jeg får bare erkjenne at landbruksministeren mener at melkeprodusentene har fått utbetalt 66 000 kr. Melkeprodusentene mener at de ikke har fått utbetalt det, men noe langt mindre, og at det plutselig står 130 mill. kr ubrukt på en post knyttet til Landbruksdepartementet.

Jeg synes at det hadde vært formålstjenlig for å få et godt klima under de kommende jordbruksforhandlingene at man i de minste hadde gått inn i en dialog for å finne ut hva som er årsaken til at man her har en helt ulik virkelighetsforståelse omkring saken.

Statsråd Lars Sponheim: Ja, det har vært en dialog mellom organisasjonene og Landbruksdepartementet om denne saken, og sett fra Landbruksdepartementets side er det helt klart at her er jordbruksavtalens forutsetninger oppfylt. Det er slik. Og det er en annen begrunnelse enn overgangen fra 2001 til 2002, som spørsmålsstilleren her legger opp til, for at det er et underforbruk på 130 mill. kr. Det refererer seg tilbake til noe tidligere. Og dette beløpet vil, som jeg gav uttrykk for i mitt svar, inngå i jordbruksforhandlingene denne våren.

S p ø r s m å l 6

Knud Storberget (A): Jeg har et spørsmål til justisministeren:

«I avisen Nationen blir det informert om at den såkalte 24-timersregelen som skal hindre at varetektsfanger sitter unødig lenge i en glattcelle, blir brutt stadig oftere.

Hva har statsråden tenkt til å gjøre for å forhindre at dette skjer?»

Statsråd Odd Einar Dørum: Politiet og kriminalomsorgen har som en målsetting at varetektsinnsatte skal overføres fra politiarrest til fengsel innen 24 timer etter at fengslingskjennelsen ble avsagt. Denne målsettingen er tydeliggjort i tildelingsbrevet til kriminalomsorgen, og varetektssakene er der gitt førsteprioritet.

Det er også riktig at det har blitt rapportert brudd på denne målsettingen. Hittil i år er det rapportert om i underkant av 100 slike brudd. De fleste av dem dreier seg om relativt kortvarige oversittelser, dvs. fra en til to dager. Men i Bergen har vi hatt tilfeller der folk har blitt sittende betydelig lenger i politiarrest før de har blitt overført til fengsel.

Hovedårsaken til dette er selvsagt at det er en underdekning av fengselskapasitet i forhold til antall straffedommer og behovet for varetekt. Jeg har tidligere redegjort for denne kapasitetsutfordringen her i spørretimen.

Som justisminister ser jeg svært alvorlig på denne situasjonen, og vi følger utviklingen nøye. Det er viktig for oss at personer som varetektsfengsles, raskt kommer inn i et fengselsregime med muligheter for lufting, sysselsetting, fellesskap osv. Vi har arbeidet mye for at innholdet i varetektsoppholdet skal dempe de uheldige virkningene av at folk må varetektsfengsles mens saken etterforskes.

Den langsiktige løsningen på dette problemet er selvsagt å etablere flere fengselsplasser. Det kommer jeg tilbake til. På kort sikt vurderer vi enkelte kriminalpolitiske virkemidler som kan øke gjennomstrømmingen i anstaltene, eksempelvis økt bruk av §12-overføringer til behandling, og om domsinnkallingen må ytterligere reduseres for å øke varetektskapasiteten. Jeg nevner også at vi sist fredag fremmet forslag om lovendringer som vil gi hurtigere behandling av straffesaker og dermed kortere varetektstider, og regler som vil bety styrket rettsikkerhet for varetektsinnsatte. Etter mitt syn bør dagens retningslinjer for overføring fra politiarrest til varetektsplass avløses av et mer bestemt regelverk med hjemmel i lov. Regjeringen har derfor foreslått at det gis en hjemmel i straffeprosessloven § 183 for Kongen til å fastsette en forskrift om bruk av politiarrest. Jeg er innstilt på at denne forskriften skal sikre at bruken av politiarrest ytterligere blir redusert i forhold til dagens faktiske situasjon.

Knud Storberget (A): Jeg takker for svaret. Jeg er glad for at justisministeren ser alvorlig på situasjonen.

Dette er et svært følsomt område av straffeprosessen. For det første handler det om at folk sitter i fengsel uten dom, slik at man på mange måter har en byrde i forhold til det, og man sitter da under forhold som er kritikkverdige. Det andre er selvfølgelig at 24-timersregelen innebærer at man faktisk på enkelte steder slipper løs varetektsfanger som har begått alvorlige lovbrudd, og som samfunnet trenger beskyttelse mot. Her er det altså to hensyn som kommer for fullt.

Det er absolutt grunn til å si at 100 brudd på denne regelen er alvorlig, særlig tatt i betraktning at torturkommi-

sjonen faktisk har reist kritikk mot Norges bruk av varetekt. Sånn sett synes jeg kanskje at situasjonen påkaller strakstiltak i større grad enn det justisministeren nå ser for seg, og jeg har lyst til å utfordre ham på det og spørre: Ser han noen mulighet for nå umiddelbart å sette i verk noen tiltak slik at vi kan forhindre flere slike brudd?

Statsråd Odd Einar Dørum: Jeg har svart på det som er de kortsiktige tiltakene, og som vi må vurdere, bl.a. § 12-soning, og eventuelt også utsette enkelte doms-soninger. Det er tiltak jeg i så fall vil komme tilbake til.

Selvfølgelig tar jeg dette på alvor. Det er jo vi selv som har pålagt oss denne 24-timersregelen. Den er etter min kunnskap mye strengere enn det EMK pålegger oss, men vi har valgt å følge den.

Jeg må også gjøre oppmerksom på at da torturkommisjonen sist var her, bad de oss også om å se på andre forhold, som å sørge for skikkelige forhold på cella, skriftlig informasjon og helsetilsyn. Det er pålegg som er fulgt opp, og som også vil bli etterkontrollert på egnet måte.

Men når det gjelder det spørsmålet som her er reist, må vi kunne konstatere at bruddproblemene i hovedsak er knyttet til Oslo og Bergen, kanskje mest til Bergen. Derfor er dette et spørsmål jeg har fokus på og vil komme tilbake til, også når det gjelder de mer langsiktige forhold ved dette. Men på kort sikt tror jeg nok dessverre vi må leve med at dette vil vare en stund, og så får vi se hvilke praktiske tiltak jeg kan iverksette for at dette ikke vokser seg ut av kontroll, og for at det ikke skal bli en for ubehagelig situasjon.

Knut Storberget (A): Jeg takker for svaret.

Man nevner her de uholdbare forholdene på cellene, og det er det som er kimen til problemet. Det er selve cella som gjør at situasjonen for dem som kommer på såkalt glattcelle, er såpass vanskelig. Kunne ikke Justisdepartementet nå tenke seg en løsning hvor man faktisk etablerte noe såpass enkelt som bedre celleforhold rundt omkring på politistasjonene, slik at man faktisk kanskje unngikk å ha en slik 24-timersregel, at man i hvert fall hadde noen celler til disposisjon som mer eller mindre så ut som normale fengselsceller?

Statsråd Odd Einar Dørum: Bedre celleforhold var ett av temaene for torturkommisjonen. Men jeg oppfatter at representanten Storberget ønsker å bidra konstruktivt og faktisk stiller spørsmål om vi skal gjøre mer enn dette. Det oppfatter jeg som en konstruktiv oppfordring til meg, og den skal jeg selvfølgelig ta med meg videre.

S p ø r s m å l 7

Fra representanten John I. Alvheim til helseministeren:

«Under behandlingen av statsbudsjettet for inneværende år den 12. desember 2001 gjorde Stortinget følgende enstemmige vedtak: «Stortinget ber Regjeringen sørge for at Krefregisteret består som selvstendig institu-

sjon i helseforetaket Radiumhospitalet. Krefregisteret skal ha eget styre og budsjettkapittel.»

Hva er grunnen til at dette eksterne styret for Krefregisteret ennå ikke er oppnevnt?»

S p ø r s m å l 8

Fra representanten Olaf Gjedrem til helseministeren:

«Kvinnene si helse i Noreg blei sett på dagsorden i samband med at Kvinnehelseutvalet la fram NOU 1999:13.

Korleis vil Regjeringa følge opp innstillinga til dette utvalet?»

S p ø r s m å l 9

Fra representanten Harald T. Nesvik til helseministeren:

«I en artikkel i Dagbladet av 18. april i år blir det «slått alarm» om et smittevern ute av kontroll ved Ullevål sykehus. Ifølge smittevernansvarlig er dødsfall og unødige lidelser dagligdags på grunn av for dårlig smittevern. Det er videre grunn til å tro at denne situasjonen ikke bare gjelder dette sykehuset.

Hva vil statsråden foreta seg for å bedre smittevernet ved norske sykehus?»

S p ø r s m å l 10

Fra representanten Åsa Elvik til helseministeren:

«Styret i Hålogalandssykehuset vedtok tysdag 16. april d.å. å stenge fødeavdelingane ved Stokmarknes, Narvik og Harstad sykehus i fire veker sommaren 2002. Bakgrunnen for vedtaket er eit pålegg om å spare 45 mill. kr i helseforetaket. Ein anslår at ein sparar 500 000 kr ved å stengje dei nemnde fødeavdelingane. Stengingane fører til ei reisetid for enkelte fødande på opptil tre timar.

Meiner statsråden at tilbodet for dei fødande i distriktet blir akseptabelt i stengingsperioden?»

Presidenten: Disse spørsmålene er utsatt til neste spørretime.

S p ø r s m å l 11

Rolf Terje Klungland (A): Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til olje- og energiministeren:

«Statnett forventer at det blir færre flaskehalsar i kraftlinjenettet i årene framover. Grunnlaget for denne forventningen er at Statnett har flere konkrete planer for forsterkninger av linjenettet.

Vil statsråden medvirke til at de nettforsterkninger som Statnett har planer om, blir realisert, slik at kraftflyten sikrer forbrukerne i det nordiske kraftmarkedet reell konkurranse?»

Statsråd Einar Steensnæs: Statnett er systemansvarlig i det norske kraftsystemet. I gjennomgangen av Statnetts oppgaver og organisering i St.prp. nr. 1 for 2001-

2002, som Stortinget behandlet separat tidligere i år, er det understreket at Statnett som systemansvarlig nettselskap har ansvaret for at samfunnsøkonomisk lønnsomme investeringer i den sentrale delen av overføringsnettet gjennomføres.

Statnett har i sin plan for nettutvikling for perioden fram til 2010 forutsatt at kraftbalansen blir strammere, og at importen øker fram mot 2005, for deretter å bevege seg tilbake til dagens situasjon mot 2010.

Når det gjelder realisering av de nettinvesteringene som Statnett har planlagt, er det Statnett selv som må ta investeringsbeslutningene. Statnett skal planlegge nettet ut fra samfunnsøkonomiske kriterier, og reduksjon av flaskehalskostnader er således en av de nyttevirkningene som vektlegges i beslutningen. For å bidra til at de samfunnsmessig riktige investeringene blir gjennomført, har Olje- og energidepartementet som eier av foretaket presisert i Statnetts vedtekter at foretaket har ansvar for en samfunnsøkonomisk rasjonell drift og utvikling av det sentrale overføringssystemet for kraft.

Slik jeg ser det, bidrar den samlede reguleringen av Statnett samt vedtektenes ordlyd om samfunnsøkonomisk rasjonell drift og utvikling av nettet til at Statnett vil gjennomføre de samfunnsmessig riktige investeringene framover.

Når det gjelder utvikling av ledningsnettet og kraftflyten mellom de nordiske landene, hviler imidlertid ansvaret ikke bare på Statnett, men på alle de nordiske systemansvarlige nettselskapene. De nordiske systemansvarlige har i dag et utstrakt samarbeid gjennom samarbeidsorganisasjonen Nordel. Nettutvikling er et viktig tema som Nordel er opptatt av, og jeg er kjent med at Nordel nå er i ferd med å ferdigstille en nordisk masterplan for nettutvikling. Således har alle de nordiske systemansvarlige lagt vekt på å redusere flaskehals mellom landene. En viktig utfordring er videre å komme fram til robuste og rettferdige ordninger for å finansiere nettforbindelser som berører flere land.

Jeg ønsker å legge til rette for økt koordinering og harmonisering av regulering og regelverk i Norden, nettopp for å sikre et fortsatt effektivt og sikkert nordisk kraftmarked. Flaskehalsbehandling er et eksempel på et tema der ytterligere harmonisering kan bli nødvendig. Jeg viser også til at det på Nordisk Ministerråds energiministermøte i 2000 var enighet om at utbygging og forsterking av overføringsnettet ikke lenger er et rent nasjonalt anliggende, men at det er behov for nordisk samarbeid der det overordnede systemansvar i større grad ses i et nordisk perspektiv.

Rolf Terje Klungland (A): Jeg takker for svaret, selv om jeg synes det er litt passivt å overlate ansvaret til Statnett og nettselskapene.

Stortinget har, som statsråden sier, nettopp behandlet organiseringen av Statnett, og der har Stortinget pekt på at Statnett har ansvaret for at flaskehalsene blir utbedret, og at det blir gjort noe for å redusere dem. Vi har også sett at når det er stor effekt på nettet, går strømprisene urimelig høyt opp.

Det kan godt være at mitt spørsmål var litt uklart, derfor skal jeg gi statsråden en mulighet til å besvare det en gang til. Mener statsråden at Stortingets ønske er gjennomførbart i forhold til flaskehalsene, og hva vil han gjøre for at Stortingets vedtak blir fulgt opp?

Statsråd Einar Steensnæs: For det første var mitt svar ikke ment å være passivt, tilbakelende, men aktivt, pågående. Det er en viktig problemstilling som representanten Klungland tar opp.

Det er ikke riktig at jeg nå på en måte overlater til Statnett, slik spørteren sa, å ordne opp med dette. Det er mitt ansvar som energiminister å sørge for å legge rammevilkår og krav overfor Statnett slik at en gjennomfører de nødvendige tiltak i kraftlinjenettet for å unngå flaskehalsene. Det har Statnett tatt tak i sammen med sine nordiske samarbeidspartnere. Det ville være galt av statsråden å gripe inn i virkemidlene. Det er det Statnett som skal ta ansvar for. Men rammene, forventningene og kravene legges bl.a. i Statnetts foretaksmøter, hvor jeg da er foretaksmøte, og både politikk og forskrifter utformes i tråd med den politikken som også Stortinget har lagt opp til. Jeg mener det er grunnlag for å si at Statnett på dette området gjør en veldig god jobb, og jeg mener at det også er en positiv utvikling i så måte når det gjelder å fjerne flaskehals også i nordisk kontekst.

Når det gjelder prisene på markedet, er de selvfølgelig styrt av at vi har den nødvendige flyten, altså at linjenettet fungerer tilfredsstillende. Det er klart at flaskehals i systemet vil også kunne slå ut i uønskede økte priser. Jeg mener at det er god grunn til å kunne si at vi har et vel fungerende linjenett som unngår den type prisstigning på grunn av flaskehals i nettet.

Rolf Terje Klungland (A): Regjeringen har satt seg i en situasjon der import av kraft vil bli større og større, og vi blir mer og mer avhengige av gode overføringslinjer og et godt nettverk.

Vi har også sett at Konkurransetilsynet har stoppet Statkrafts mulighet til å bli et større selskap og dermed kunne motstå konkurransen i forhold til utenlandske selskap, nettopp med begrunnelse i at nettet er for dårlig og flaskehalsene for store.

Vil statsråden foreta seg noe slik at Stortingets ønsker i forhold til utvidelsen av Statkraft kan gjennomføres? Det må da innebære at nettet blir utbygd, slik at flaskehals forsvinner.

Statsråd Einar Steensnæs: Når det gjelder mine tiltak i forhold til å redusere flaskehalsene, viser jeg til mitt første svar.

Når det gjelder import av kraft, er det riktig som spørteren sier, at med kraftbalansen slik vi har det i dag, vil Norge være avhengig av en god forbindelse utad gjennom kabel til et europeisk og nordisk kraftmarked. Derfor er det viktig at vi sørger for at kablingen er tilstrekkelig. Dette er planer som Statkraft har på sin dagsorden. Jeg har blitt orientert om en del av de prosjektene Statnett arbeider med, og har også for min del gitt uttrykk for

at dette er viktig å få realisert. Det foregår en konkret prosjektering for ulike løsninger i forhold til kabling. Som representanten vil være kjent med, er det en del prosjekter som ikke har lyktes, men vi er i gang med å planlegge nye, og det er Statnett som har ansvaret for å utføre dette arbeidet.

Presidenten: Spørsmål 12 er allerede besvart.

S p ø r s m å l 1 3

Fra representanten Ursula Evje til utdannings- og forskningsministeren:

«I Budsjett-innst. S. nr. 12 for 2001-2002 sa komiteen at videre- og etterutdanning av lærere skulle skje innenfor budsjetttrammen på kurs som var utlyst for 2002. Det viser seg at Regjeringen har funnet å kunne omdisponere midler fra dette kapittel til et forskningsprosjekt under Norges forskningsråd. Denne disponeringen har medført at det ikke er avsatt midler til nye tilbud for lærere.

Hvorfor anser Regjeringen dette forskningsprosjektet som viktigere enn Stortingets klare ønske om etter- og videreutdanning av lærere?»

Presidenten: Dette spørsmålet er utsatt til neste spørretime.

S p ø r s m å l 1 4

Presidenten: Dette spørsmålet, fra representanten Karl-Anton Swensen til utdannings- og forskningsministeren, vil bli besvart av fiskeriministeren på vegne av utdannings- og forskningsministeren.

Karl Anton Swensen (Kp): Det er bare bra at det er fiskeriministeren som skal svare på spørsmålet:

«Fra 1. juni 2002 får ikke norske fiskere værvarsel om natten. Det betyr at man kutter værvarslings-tjenesten til blant annet fiskerne fra om kvelden til om morgenen klokka åtte. Årsaken er at Utdannings- og forskningsdepartementet skal spare 5-6 mill. kr i året, og innsparingen skal tas av nattetjenesten. Alle meteorologene er imot dette pålegget på grunn av at de mener dette vil gå ut over sikkerheten til fiskerne.

Vil statsråden ta initiativ til å opprettholde nattetjenesten?»

Statsråd Svein Ludvigsen: Meteorologisk institutt har som sin fremste oppgave å drive værvarsling for sikring av liv og verdier. Denne oppgaven er da også nedfelt i instituttets vedtekter, og den står som departementets første resultatmål for 2002.

Meteorologisk institutt har behov for å redusere driftsutgiftene i 2002. Det skyldes en mindre nedgang i bevilgingene, en forventet nedgang i oppdrags- og salgsinntektene, økte kostnader til drift av værskipet «Polarfront» samt økt behov for investeringer i utstyr og infrastruktur. Som en del av den samlede driftsreduksjonen har instituttet besluttet å spare 3 mill. kr innenfor værvarslingsav-

delingen. Det medfører bl.a. en reduksjon i meteorologenes nattetjeneste, slik det blir pekt på i spørsmålet.

Departementet har bedt Meteorologisk institutt redegjøre for konsekvensene av reduksjonen. Instituttet understreker at reduksjonen i nattevakter ikke fører til noe *bortfall* av instituttets nattetjeneste. Det er kun snakk om å gå ned fra seks til fire vakthavende meteorologer fra kl. 23 til kl. 06. Det vil altså fortsatt være en statsmeteorolog til stede om natten ved værvarslingsavdelingene i Oslo, Bergen og Tromsø. Disse vil også ha ansvar for å overvåke været i hver sin region, og ha produksjonsansvar for værvarsling til luftfarten. I tillegg vil det om natten være en koordinerende meteorolog på værvarslingsavdelingen i Oslo. Denne meteorologen vil ha et spesielt ansvar for å informere brukerne om viktige endringer i værutsiktene.

Allmennheten og fiskerne får, som tidligere, et varsel i NRK PI kl. 22. Det vil også bli gitt et oppdatert varsel for områdene innenfor 200-milsgrensen i samme kanal kl. 05.45 gjeldende til midnatt. Sistnevnte bygger på varsel utarbeidet regionvis sent kvelden før.

Meteorologene vil om natten ha spesiell oppmerksomhet rettet mot værutviklinger som blir kraftigere enn før antatt, bl.a. for å ivareta fiskernes sikkerhet.

Meteorologisk institutt vil fortsatt ivareta sine forpliktelser til å sende ut varsler om ekstremt vær. Kuling- og stormvarsler vil bli utsendt om natten som tidligere, og de meteorologene som er på vakt om natten, vil ha spesiell oppmerksomhet mot værutviklinger som blir kraftigere enn antatt, nettopp for å ivareta fiskernes sikkerhet.

Karl-Anton Swensen (Kp): Jeg takker for svaret, men jeg beklager at man ikke vil gjøre noe med dette.

Værvarslings-tjenesten om natten skal nå kun bli betjent fra Oslo, mot tidligere fra Oslo, Bergen og Tromsø. Vi vet at Norge har en lang og værhard kyst og i tillegg en topografi som fører til mye slags forskjellig vær på denne kyststrekningen. Snur vi norgeskartet og tar strekningen Skagerrak-Nordkapp pluss Spitsbergen, blir det som om én meteorolog skal ha overvåkningsansvar for hele kysten fra Skagerrak til Nord-Afrika. Det er dimensjonen i dette.

Ser ikke statsråden at en slik dramatisk og omfattende reduksjon av tilbudet om nattetjeneste, samt at det for båter ikke lenger vil være mulighet for telefonisk kontakt med tjenesten om natten, er uakseptabelt sett ut fra et sikkerhetsmessig aspekt? Jeg vil bare presisere at det ut fra Kystpartiets syn er totalt uakseptabelt at man legger ned nattetjenesten nordpå, der man har så stort behov for direkte kontakt mellom fiskerne og denne tjenesten.

Statsråd Svein Ludvigsen: Jeg er ikke sikker på om spørteren fikk med seg det første svaret mitt, men det er slik at den situasjonsbeskrivelsen han gir, stemmer ikke. De organisatoriske endringer ved Meteorologisk institutt medfører ikke noen svekkelse av værvarslingen. Ordningen skal ivareta instituttets forpliktelser til å sende ut varsel om ekstremt vær. Kuling- og stormvarsler vil bli sendt ut om natten, som før. Beredskapen i forhold til å

beregne transport av farlige utslipp til luft og hav og bi-stand ved søk og berging er prioriterte oppgaver og skal utføres om ulykker skjer.

Så er det da slik at havområdene utenfor 200-milsgrensen er dekket av egne sendinger over satellitt og det såkalte Navtex som del av det globale GMDSS, Global Maritime Distress and Safety System, som er en del av SOLAS-konvensjonen. Norge har og vil fortsatt ivareta de internasjonale forpliktelser vi har til å utstede værvarsel innenfor GMDSS, og som ikke berøres av reduksjonen av denne nattetjenesten. På NRK går nasjonale meldinger for havområdene nå ut over mellombølgen, den såkalte Europakanalen, og disse meldingene supplerer da de meldingene som jeg refererte til i stad, og som utvilsomt er viktig for den nasjonale fiskeflåten.

Så mitt svar er: Vi svekker ikke sikkerheten til fiskerne.

Karl-Anton Swensen (Kp): Jeg takker for svaret.

Fiskeriministeren og jeg har her ulike oppfatninger, for enhver reduksjon med hensyn til midler og bemanning vil etter min oppfatning svekke denne tjenesten. Og når fagekspertisen, altså 98 pst. av meteorologene, mener at dette vil gå ut over sikkerheten til bl.a. fiskerne, tror jeg på dem. Vi vet òg at fiskerne opererer i svært værutsatte områder, og da er både kvaliteten på og hyppigheten av værvarslingen uhyre viktig for dem.

Hvordan kan fiskeriministeren forsvare at økonomiske, marginale hensyn skal redusere kvaliteten og tilgjengeligheten på denne viktige tjenesten uten at man har foretatt en konsekvensutredning? Vil fiskeriministeren ut fra dette ta initiativ til å få vurdert saken på nytt, eventuelt få til en utsettelse til man har foretatt en konsekvensutredning, noe som ikke er foretatt, på dette området?

Ut fra mitt ståsted mener jeg at denne besparelsen rent økonomisk er en vits, samtidig som man reduserer denne viktige tjenesten. Denne nattetjenesten kan jo ikke være inflasjonsdrivende.

Statsråd Svein Ludvigsen: Jeg får gjenta for tredje gang at tilbudet til fiskerne, sikkerheten til fiskerne, ikke vil endres ved de organisatoriske endringer som her gjøres. Det norske meteorologiske institutt forsikrer om at dette ikke vil svekke sikkerheten, det vil ikke svekke varslingen om vær og uvær til fiskerne, så den virkelighetsbeskrivelsen som her blir gitt, stemmer altså ikke med den oppfatning som de ansvarlige myndigheter, og de som utøver denne tjenesten, har. De forsikrer om at varslingen vil bli ivarettatt på en skikkelig måte, og at det ikke skal foregå endringer i forhold til det produkt som fiskerne får fra Meteorologisk institutt.

Jeg understreker derfor at dette er en virkelighetsbeskrivelse som ikke stemmer med den de ansvarlige myndigheter, nemlig Meteorologisk institutt, har.

S p ø r s m å l 1 5

Fra representanten Siri Hall Arnøy til arbeids- og administrasjonsministeren:

«Skolelinux-prosjektet har vist til at en gjennomsnittlig norsk skole bruker ca. 100 000 kr årlig på innkjøp av programvare. Statskonsult har pekt på opplæringskostnader som argument mot bruk av programvare basert på åpen kildekode i forvaltningen. Skolelinux er et fullverdig og gratis operativsystem til bruk i norske skoler som sikrer slik opplæring gjennom skoleverket.

Hvilke tiltak vil statsråden iverksette for å stimulere til bruk av programvare basert på åpen kildekode?»

Presidenten: Dette spørsmålet er trukket tilbake.

S p ø r s m å l 1 6

Fra representanten Arne Sortevik til utdannings- og forskningsministeren:

«I statsbudsjettet for 2002 ble det varslet at det ville bli foretatt «en mindre reduksjon i satsane til bedrifter som tek inn lærlinger». I rundskriv F-12-02 fra departementet datert 26.02.02 ble det redegjort for nye satser for støtte til lærebedrifter, samtidig som det ble foretatt en omlegging av støttesystemet. Det viser seg da at gjennomsnittlig støtte til lærebedriftene var redusert med 15 pst. for lærlinger tatt opp fra og med 2002.

Mener statsråden at et kutt på 15 pst. er en mindre reduksjon?»

Presidenten: Dette spørsmålet er utsatt til neste spørretime, da statsråden er bortreist.

S p ø r s m å l 1 7

Odd Roger Enoksen (Sp): «I et oppslag i Fiskeribladet den 9. april framgår det at en fisker i gruppe II som har mistet båten sin i forlis, ikke gis anledning til å leie annen båt for å kunne delta i fisket.

Vil statsråden ta initiativ til endringer i dagens praksis slik at fiskere som blir rammet av slike uhell, ikke blir fratatt sine muligheter til å delta i fisket?»

Statsråd Svein Ludvigsen: Dagens regelverk om adgang til å delta i det konvensjonelle torskefisket i gruppe II tillater ikke bruk av leiefartøy. Jeg vil òg vurdere om dette bør endres hva angår situasjonen som oppstår på grunn av havari/forlis.

Jeg synes det er viktig å ha med seg at en hovedregel for torskefisket er at en kvote skal fiskes og leveres av det fartøyet som har fått kvoten. Adgangen til å delta kan ikke overføres til et annet fartøy. Tillatelse til bruk av leiefartøy er et unntak fra dette. Bruk av leiefartøy er begrenset til å gjelde det såkalte adgangsbegrensede fiskeriet. For det konvensjonelle torskefisket er dette begrenset til å gjelde fartøy som har adgang til å delta i gruppe I. Regelverket om leiefartøy har vært og bli strengt praktisert.

Bakgrunnen for at det ikke tillates bruk av leiefartøy i gruppe II er sammensatt. For det første er fisket i gruppe II åpent, i motsetning til hva som gjelder for gruppe I. Fartøy i gruppe II betraktes å ha torskefiske som binæ-

(Statsråd Ludvigsen)

ring og er regulert på en annen måte, med et annet kvote-system og på et langt lavere kvotenivå enn gruppe I, som består av fartøy som har torskefiske som hovednæring.

Med åpen adgang er gruppe II en mer uoversiktlig gruppe enn gruppe I. Antall fartøy som kan fiske innenfor gruppe II, er antatt å være 5 000–6 000 fartøy, men det vil variere for hvert år. For gruppe I var antallet ca. 2 500 fartøy, så her er det mer oversiktlig.

Jeg viser også til at Stortinget har bestemt at vi ikke skal ha et system med omsettelige kvoter. Leiefartøyordningen innebærer en viss risiko for kjøp og salg av kvoter. Man bør derfor være restriktive med å innføre, eventuelt utvide, ordninger som kan misbrukes for å oppnå en løsning som kan innebære slikt kjøp og salg.

Det er vurdert som kontrollmessig relativt ressurskrevende å tillate bruk av leiefartøy i gruppe II. Det er dette som har ligget til grunn for det regelverket vi har hatt. Problemstillingen utløst av havari har ikke vært aktuell tidligere for gruppe II. Men det er jo det som gjør at jeg finner grunn til å gå gjennom disse sakene, og det er ikke minst grunn til å vurdere leiefartøyordningen for gruppe II hva angår forlis i forbindelse med reguleringen for det fremtidige fisket. Det akter jeg å gjøre.

Odd Roger Enoksen (Sp): Dette synes jeg var et særdeles godt svar fra fiskeriministerens side – hvis konklusjonen også blir at det åpnes for at det blir gitt adgang til å bruke leiefartøy i gruppe II.

Jeg er enig med fiskeriministeren i at denne adgangen skal praktiseres restriktivt, at den bør gjelde dem som i hovedsak har helårig inntekt fra fiskeri i gruppe II, slik at man ikke opplever en uthuling av ordningen som i praksis betyr omsettelige kvoter, eller at kvoter havner på andre fartøyer.

Men jeg er særdeles godt fornøyd med at fiskeriministeren har tatt tak i dette. Jeg håper det skal være mulig å finne fram til et regelverk som gjør at man ikke tar levebrødet fra de få som det tross alt dreier seg om, som kommer ut i slike uheldige omstendigheter som det vi her snakker om.

Statsråd Svein Ludvigsen: Jeg er glad for at vi har en felles opplevelse av at dette også er komplisert. Jeg innser at de som har opplevd ulykke en gang med forlis og totalhavari, ikke må få ytterligere problemer knyttet til regelverket, men vi må se til at regelverket er praktisk.

Jeg har forresten også lyst til å si at i forhold til den aktuelle saken som spørsmålet refererer til, er det slik at manglende adgang til å benytte leiefartøy i gruppe II i 2002 ikke vil ha noen betydning for en eventuell deltakelse i gruppe I hvis vi flytter over fartøy. Så for fartøy utenfor dagens gruppe I som det er foreslått at man kan flytte over, er altså denne aktuelle saken uten betydning når det gjelder vedkommendes mulighet til å nyte godt av gruppe I-fisket. Så er det avklart, slik at vedkommen- de ikke trenger å bekymre seg for det.

J ø r g e n K o s m o hadde her gjeninntatt presidentplassen.

Odd Roger Enoksen (Sp): Jeg vil bare til slutt tilføye at jeg ikke ble mindre tilfreds med svaret etter de siste opplysningene som nå kom.

S p ø r s m å l 1 8

Bendiks H. Arnesen (A): Jeg har følgende spørsmål til fiskeriministeren:

«Lagrene av hvalspekk utgjør nå om lag én million tonn, og vil øke med ytterligere 300 000 kilo i løpet av sommeren.

Kan de store lagrene av spekk skape problemer for hvalfangsten, og hva gjøres for å finne alternative bruksmåter for dette spekket?»

Statsråd Svein Ludvigsen: Det er riktig, som representanten Arnesen sier, at det ligger store mengder av hvalspekk på lager i Norge. Etter de opplysninger departementet har, ligger det omkring 1 000 tonn hvalspekk på lager, så representanten Arnesen tar nok ikke bare litt feil, men mye feil når han påstår at det ligger 1 000 000 tonn på lager. Men det er kanskje mer en kommafeil enn noe annet som er årsak til den påstanden.

Hvalnæringen har det siste året regnet eksport til Japan som nært forestående. Vi er i Norge klare til å eksportere. Vi har gjort de nødvendige vedtak i så måte, men vi venter på klarsignal fra japanerne. Det har også blitt holdt flere møter mellom norske og japanske fiskerimyndigheter i løpet av 2002, med det mål å få i gang eksport av hvalprodukter til Japan.

Jeg var i møte med representanter for hvalnæringen senest i forrige uke, og ble da igjen orientert om de utfordringene spekklagrene representerer. Departementet er nå i ferd med å foreta vurderinger av problemstillingene som kom opp på møtet, som var velkjente fra før, med sikte på å gjennomføre en vellykket fangstsesong i år. Arbeidet med å få til en normalisering av hvalfangsten og legge til rette for gunstige rammevilkår for næringen er en prioritert oppgave for departementet.

Kvoten for hvalfangsten i 2002 er på 671 dyr, og siden det i snitt er ca. 500 kg spekk på hver hval, har jo representanten Arnesen rett i at årets fangst kan medføre at spekklagrene øker med ytterligere 300 tonn.

Departementet arbeider også på lengre sikt med å klarlegge nye bruksområder for hvalspekk. Forskning gjort på selolje gir indikasjoner på at selolje kan ha en gunstig effekt på hjerte- og karsykdommer og ved revmatiske lidelser. Foreløpig kunnskap gir indikasjoner på at også hvalolje kan ha gode helsebringende effekter. Det gjenstår imidlertid en del forskning før vi kan ha de endelige resultatene og alternative bruksområder kan realiseres. Så svaret mitt er at vi jobber kortsiktig med å løse lagerproblemet, som jo binder opp kapital for kjøperne og gjør det vanskelig for dem å gjennomføre kjøp, og at vi sammen med forskningen ser på alternative bruksområder. Men vi håper på og arbeider aktivt for å få i gang

eksporten til Japan. Men der er vi altså avhengige av markedet og kjøpere.

Bendiks H. Arnesen (A): Jeg beklager kommafeilen, men jeg er jo glad for at det neste tallet var rett!

Jeg merket meg hva statsråden sa om det som gjøres her. Men min bekymring er at man kanskje blir hindret i videre fangst i den nærmeste tid på grunn av mengdene med spekk. Jeg har lyst til å spørre: Er det aktuelt på noe vis å destruere spekket for å bli kvitt det som man ikke får anvendelse for, mens forskningen pågår? Jeg er enig i at dette er et helseprodukt, så man bør jo se å få utnyttet det slik sett.

I samme omgang har jeg lyst til å spørre: Vi har jo hørt at spekket er befyngt med miljøgifter. Hvordan tar man tak i det spørsmålet når det gjelder det spekket som ligger på lager?

Statsråd Svein Ludvigsen: Fangsten av vågehval kan starte 13. mai og skal være avsluttet innen 31. august. Når det gjelder Nordsjøen, skal Fiskeridirektoratet bestemme fangstdato, men også der må det være slutt 31. august. Så det er jo nært forestående. Som et ledd i å forberede dette hadde jeg senest i går kontakt med Norges Råfisklag, som her er aktør. Vi har hatt møter med fangerne så vel som med industrien for å se på hvordan vi fra myndighetenes side kan bidra til å få fangsten i gang, slik at ikke kapitalmangel hos kjøperne skal hindre det. Vi har en god dialog, og jeg er optimistisk og regner med at fangsten skal gå.

Når det så gjelder DNA-prøver og andre prøver, er dette godt i gang, og det vil også i år blir tatt DNA-prøver fra hver enkelt vågeval som fanges. Alle oppgavene vedrørende DNA-registeret for vågehval ble fra 1. januar 2002 delegert til Fiskeridirektoratet.

Bendiks H. Arnesen (A): Jeg takker igjen for svaret, og jeg er glad for at man jobber med saken. Men det kunne være interessant å vite hvor lenge dette spekket kan ligge på lager før det på en eller annen måte må ut. Og hvor stor lagerkapasitet har vi for å ta hand om dette inntil vi finner en løsning?

Statsråd Svein Ludvigsen: Vi kan fort bli enige om at det har ligget der for lenge allerede. På den annen side har det ikke vært et marked fram til nå, og det er en erkjennelse som både myndighetene og kjøperne så vel som fangstskutene har tatt innover seg. Det arbeides intenst med det. Destruksjon er selvfølgelig ett alternativ. Kvaliteten kan ikke opprettholdes i et evighetsperspektiv, og dette binder opp kapital som gjør at vi på en måte kan true selve fangsten som sådan. Så problemet er prekært, men det er god kontakt mellom myndighetene og aktørene i næringen for å finne fram til en løsning. Jeg opplever at det er et godt og konstruktivt samarbeid mellom alle aktørene.

S p ø r s m å l 1 9

Fra representanten Karin Andersen til arbeids- og administrasjonsministeren:

«I forbindelse med debatten om modernisering, effektivisering og forenkling i offentlig sektor 31. januar 2002 ble det fattet vedtak om at «Stortinget ber Regjeringen sikre offentlig sektors evne til å rekruttere og beholde arbeidskraft gjennom likelønn for kvinner og menn og en offensiv lønns- og arbeidsgiverpolitikk».

På hvilken måte vil statsråden følge opp dette vedtaket?»

Presidenten: Dette spørsmålet bortfaller.

S p ø r s m å l 2 0

Thore A. Nistad (FrP): Jeg vil få stille følgende spørsmål til samferdselsministeren:

«I Innst. S. nr. 119 for 2000-2001 og Budsjett-innst. S. nr. 13 for 2001-2002 bes det om en bedring av trafikk-avviklingen og opprustning av E16 i Lærdalsdalen og Fillefjell. Spesielt strekningen Steinklepp–Øye ble fremhevet. Etter en vinter med ofte stengte fjelloverganger øst–vest har trafikkuhellene over Fillefjell økt dramatisk, og spesielt ved Øye.

Vil statsråden sette i gang utbedringer på denne strekningen i sommer for å få redusert det store antall ulykker?»

Statsråd Torild Skogsholm: I treårsperioden 1998-2000 ble det rapportert om to ulykker med personskaide på strekningen Borlaug–Steinklepp–Øye. I perioden 2001 fram til i dag er det rapportert om to ulykker på denne strekningen. Begge skjedde i vinterhalvåret. Jeg kan derfor ikke se at det er riktig å karakterisere utviklingen i trafikkuhell over Fillefjell som dramatisk, selv om enhver ulykke selvfølgelig er alvorlig for den som opplever den.

E16 har stor betydning for vintertrafikken øst–vest som følge av den gode regulariteten sammenlignet med andre fjelloverganger i Sør-Norge. Under ekstreme værforhold er Fillefjell gjerne den strekningen som sist blir utsatt for kolonnekjøring og stenging. Jeg vurderer det derfor som viktig å iverksette tiltak for å øke regulariteten ytterligere, noe som også vil bidra til økt trygghet for trafikantene. Nødvendige tiltak er skredsikring, økt vegbredde og tiltak mot drivsnø. Det er i handlingsprogrammet for Nasjonal transportplan 2002-2005 avsatt 150 mill. kr til utbedringstiltak på strekningen Øye–Steinklepp med gjennomføring i 2004 og 2005. Det er imidlertid ikke bevilget midler til dette i 2002, og det er heller ikke plangrunnlag som gjør det mulig med eventuell anleggsstart i sommer. Statens vegvesen i Sogn og Fjordane og Oppland har nettopp slutført en utredning på overordnet nivå som vil danne grunnlag for hvilke tiltak som skal prioriteres for detaljplanlegging og gjennomføring.

Jeg vil i egnet form følge opp flertallets merknad i Budsjett-innst. S. nr. 13 for 2001-2002, hvor flertallet ber Regjeringen orientere Stortinget om planstatus og framdrift spesielt på strekningen E16 Steinklepp–Øye. Jeg tar sikte på å orientere Stortinget om dette i statsbudsjettet for 2003.

Thore A. Nistad (FrP): Jeg takker for svaret.

Jeg kan ikke helt skjønne statsråden når hun sier at det er skjedd to ulykker der. Jeg ringte i dag Viking i Vang i Valdres, som har redningstjenesten der oppe. De har i vinter dratt opp 250 vogntog. Over 200 av disse vogntogene er dratt opp på opp- og nedstigningen til Fillefjell. Jeg skal si det helt konkret. De fleste er tatt opp i Øye i Valdres fram til skiheisen på Fillefjell. De resterende er tatt ned mot Borlaug-krysset. Så antallet ulykker som statsråden her viser til, viser noe helt annet enn hva redningstjenesten Viking har i sine statistikker for Fillefjell. Jeg gjør oppmerksom på at disse 250 kun er vogntog. Hvor har da statsråden sine statistikker fra, når dette viser at det har vært en dramatisk endring på strekningen over Fillefjell i vinter i forhold til tidligere?

Statsråd Torild Skogsholm: De personskadeulykkene som jeg viste til, er de som er rapportert inn på den måten som personskadeulykker skal innrapporteres.

Jeg er også kjent med at det er en rekke vogntog som har havnet utenfor vegen i dette området. Dette er en utfordring, både i forhold til den konkrete vegstrekningen vi snakker om her, og vinterføre generelt på norske veier. Det gjennomføres stadig nye tiltak for å sikre at vogntog er skodd for norske forhold. Vegene må være egnet for det, men det er også veldig viktig at både vogntog og kjøretøy er skodd for forholdene, og at sjåførene er forberedt på hva slags kjøreforhold man kan komme ut for.

Thore A. Nistad (FrP): Jeg har et tillegsspørsmål. Jeg synes det er temmelig ille når statsråden viser til at vogntogene bør være skodd, og at trailersjåførene bør være bedre til å kjøre. Hadde hun kjørt strekningen og sett hvordan veien er, ville hun ha visst at det er komplett umulig for to trailere å møtes oppe på Fillefjell med dagens veibredde. Da synes jeg det er temmelig ille å antyde at sjåfører ikke er kompetente til å kjøre.

Vil statsråden gå inn og se på veibredden og se på ulykkesstatistikkene og de vogntog som Viking og andre har dratt opp? Vil hun gjøre noe med denne veien, slik at vi kanskje kan unngå at det skjer alvorlige ulykker kommende vinter?

Statsråd Torild Skogsholm: Jeg merker meg selvfølgelig med glede at representanten Nistad vet at jeg er opptatt av trafikksikkerhet. Det gjelder selvfølgelig også i dette området.

Jeg kan også forsikre at jeg har kjørt strekningen og vet hvordan veien ser ut. Vi er enige om at det er behov for å gjøre ting med veien. Derfor ligger den inne i handlingsprogrammet for Nasjonal transportplan.

Som jeg sa i mitt første svar, kommer jeg til å legge fram status og framdrift i forbindelse med budsjettet for 2003.

S p ø r s m å l 2 1

Ranveig Frøiland (A): Eg skal få stilla følgjande spørsmål til samferdselsministeren:

«Ved budsjetthandsaminga sist haust slo Stortinget fast at det framleis skulle vera eit ferjetilbod mellom Klokkekarvik–Lerøy–Bjelkarøy–Hjellestad i Sund kommune. Dispensasjon for bruk av noverande ferje går ut 30. april d.å.

Kva har statsråden gjort for at innbyggjarane på Lerøy og Bjelkarøy skal ha eit ferjetilbod etter 1. mai d.å.?»

Statsråd Torild Skogsholm: Regjeringen Stoltenberg foreslo i St.prp. nr. 1 for 2001-2002 at riksvegferjesambandet Hjellestad–Klokkekarvik skulle legges ned som riksvegferjesamband. Som opplyst av regjeringen Stoltenberg i St.prp. nr. 1, er det gjort beregninger som viser at seks riksvegferjesamband har for høy personrisiko. Sambandet Hjellestad–Klokkekarvik er vurdert som det sambandet med størst risiko av disse seks. Sikkerhetskravet kan bare oppnås ved nybygg, noe som vil medføre at dette vil bli et meget kostbart samband. Bakgrunnen for regjeringen Stoltenbergs forslag om nedlegging var behov for effektiv bruk av ressurser, særlig lavt trafikkgrunnlag og omkjøringsmuligheter på riksvegdelene av sambandet. Departementet skulle følge opp dette forslaget etter at fylkeskommunen og berørte kommuner ble forelagt saken.

Vegkontoret i Hordaland tok i oktober 2001 initiativ til å opprette en arbeidsgruppe som skulle vurdere sambandets videre driftsform. Arbeidsgruppen bestod foruten vegkontoret av representanter fra Hordaland fylkeskommune, Bergen kommune, Sund kommune og driftselskapet HSD Sjø AS. Arbeidsgruppen har analysert og vurdert alternative driftsløsninger for sambandet. Gruppen har konkludert med at sambandet fortrinnsvis burde opprettholdes som riksvegferjesamband, og at det burde bli kontrahert en ny kombinasjonsbåt som tilfredsstiller Sjøfartsdirektoratets krav til sikkerhet.

Arbeidsgruppens konklusjoner har nå vært gjenstand for en lokalpolitisk vurdering. Fylkeskommunen og de berørte kommunene har alle fattet vedtak om at sambandet bør opprettholdes, fortrinnsvis som et riksvegferjesamband, og at det kontraheres en ny kombinasjonsbåt til sambandet. Fylkestinget i Hordaland fattet sitt vedtak 13. mars 2002.

Det arbeides nå for kontrahering av et nytt fartøy til sambandet. Dette fartøyet ventes å bli satt inn i drift i 2003. Dagens ferje har dispensasjon fra risikoforskriften ut april 2002. Driftsselskapet HSD Sjø AS har søkt om videre dispensasjon fra denne forskriften hos Sjøfartsdirektoratet inntil nytt fartøy er på plass. Sambandet vil bli opprettholdt og finansiert som et riksvegferjesamband ut året. Sjøfartsdirektoratet har i brev til HSD Sjø AS skrevet at ferjen som trafikkerer sambandet i dag, fortsatt vil

kunne brukes som passasjerbåt etter at dispensasjonen går ut 1. mai. Slike fartøy omfattes ikke av risikoforskriften. Sjøfartsdirektoratet har blitt bedt om at det ikke pålegger HSD Sjø AS å oppgradere den eksisterende båten med bakgrunn i at det skal kontraheres nytt fartøy. Sjøfartsdirektoratet har foreløpig ikke gjort noe vedtak.

Endelig klassifisering av sambandet vil bli vurdert etter at Vegdirektoratet er ferdig med sin behandling av saken. Jeg er opptatt av at innbyggerne på Lerøy og Bjelkarøy skal ha et tjenlig og godt tilbud også i framtiden, og ser positivt på den grundige og konstruktive prosessen som har funnet sted i denne saken i etterkant av statsbudsjettbehandlingen i fjor høst.

Ranveig Frøiland (A): Regjeringspartia støtta ikkje Arbeidarpartiet, SV og Senterpartiet i samferdselskomiteen i haust, slik at ein kunne fått eit vedtak i saka. Men etter stort mediepress og press på Høgre sin parlamentariske leiars, Oddvard Nilsen, endra Regjeringa syn, og statsråden sa under budsjetthandsaminga: «Det vil gå ferje der mens man nå jobber fram en ny løysning.» Dette slo statsråden fast, og det vart hallelujastemming på Bjelkarøy og Lerøy.

Men eg følte ikkje at eg fekk noko svar på kva som skal skje etter 30. april. Sakshandsaminga er altså ikkje ferdig, men statsråden har sagt at det skal gå ferje. Eg vil ha stadfesta at det skal gå ferje som tek vare på det behovet innbyggjarane på Bjelkarøy og Lerøy har.

Statsråd Torild Skogsholm: Jeg må forholde meg til de sikkerhetsforskriftene som finnes, og Sjøfartsdirektoratet har sagt i brev til HSD Sjø AS at ferjen som trafikkerer sambandet i dag, fortsatt vil kunne brukes som passasjerbåt etter at dispensasjonen går ut 1. mai. Slike fartøy, som her vil kunne bli brukt som passasjerbåt, omfattes ikke av forskriften. Det er da et svar på hvilke muligheter som finnes pr. i dag.

Når det gjelder spørsmålet om klassifiseringen, er det noe vi får komme tilbake til når Vegdirektoratet har kommet med sitt innspill.

Ranveig Frøiland (A): Eg takkar for svaret igjen, men all sakshandsaming og slikt kan eg – eg har gått gjennom det mange gonger. Men eg har framleis spørsmål når statsråden seier det vil gå ferje der mens ein jobbar fram ei ny løysing. Statsråden seier no at det berre er passasjerar som kan vera med, og ikkje bilar. Spørsmålet mitt er: Kva kan statsråden gjera i forhold til HSD Sjø AS, for at dei kan setja inn ei ny ferje? Dette er ikkje eit øysamfunn langt ute i havet, det er ein halv time frå Bergen sentrum. Det bur 80 menneske der, og dei er avhengige av å reisa på arbeid til Bergen, avhengige av eit ferjetilbod der dei òg kan ta bilane sine med, for det er ikkje mogleg å parkera dei heller på fastlandet.

Statsråd Torild Skogsholm: Jeg synes det er viktig at det finnes et godt tilbud til dem som bor der. Som det er påpekt nå, er det mulig å drive passasjertrafikk. Jeg går gjerne inn og ser på hvilke løsninger som er mulig å

komme fram til for å imøtekomme behovet i forhold til biltrafikk. De mulighetene bør vi se på, men i alle fall finnes det en mulighet for å drive passasjertrafikk, slik Sjøfartsdirektoratet har gitt anledning til.

S p ø r s m å l 2 2

Per Roar Bredvold (FrP): Jeg ønsker å stille samferdselsministeren følgende spørsmål:

«Mandag 15. april ble de omstridte skiltene med vinterfartsgrense tatt ned langs riksvei 2 i Hedmark. Dette er for øvrig én uke etter det ble forbudt å kjøre med piggedekk.

Er statsråden av den oppfatning at det må være lov å bruke mer skjønn slik at det f.eks. på nevnte vei med tørt og god asfalt over lang tid kunne være mulig å fjerne disse tidlige og ikke etter pålegg fra sentrale myndigheter?»

Statsråd Torild Skogsholm: Med grunnlag i Nasjonal transportplan og Stortingets behandling av denne fastsatte Vegdirektoratet nye kriterier for fartsgrenser utenfor tettbygd strøk i juli 2001. I disse kriteriene ble vinterfartsgrenser innført som et nytt tiltak.

Kriteriene åpner for bruk av vinterfartsgrenser som et trafikksikkerhetstiltak på veger der det er et spesielt ulykkesproblem om vinteren, og der fartsnivået er relativt høyt. Det kan også innføres vinterfartsgrenser av miljøhensyn.

Kriteriene sier noe om i hvilke tilfeller slike vinterfartsgrenser bør vurderes innført, men det er opp til det enkelte vegkontor å bestemme om, hvor og når tiltaket skal tas i bruk.

I Hedmark er det på grunnlag av kriteriene som ble innført i juli 2001, gjennomført fartsgrensereduksjoner på 62 km av stamvegnettet. Av disse har 13 km fordelt på fire delstrekninger redusert fartsgrense om vinteren.

Vegsjefen i Hedmark har valgt å ha faste datoer for innføring og opphevelse av vinterfartsgrensene på henholdsvis 15. september og 15. april. Dette blir ikke gjort etter pålegg fra sentrale myndigheter, slik representanten Bredvold hevder, men ut fra en lokal vurdering bygd bl.a. på at det ikke er uvanlig at det kommer snø i Hedmark fram til 15. april.

Vegsjefen kan ut fra en vurdering av de lokale forholdene eventuelt bestemme at en opphevingsdato om våren skal koordineres med «piggedekkdatoen».

Det er benyttet underskilt som en forklaring og opplysning om at dette er vinterfartsgrenser. Jeg er kjent med at det vil bli vurdert om underskiltene som angir «vinterfartsgrense», bør sløyfes for å unngå enhver tvil om at fartsbegrensingen gjelder så lenge skiltene ikke er tildekket.

Per Roar Bredvold (FrP): Jeg takker for svaret.

I en artikkel i Glåmdalen av 16. april 2002 understreker overingeniør ved Kongsvinger trafikkstasjon, Nils Anders Lund, at «Statens vegvesen i Hedmark bare følger pålegg fra sentrale myndigheter». – Der munner mitt spørsmål ut.

I tillegg er dette med vinterfartsbegrensning foreslått og iverksatt for å redusere ulykker, selvfølgelig. Men jeg setter et stort spørsmålstegn ved om dette virkelig har noen virkning. Personlig kjører jeg en slik strekning minst to ganger i uken, og jeg prøver å holde fartsgrensen, som er 70 km i timen. Jeg har aldri blitt forbikjørt så mye som jeg er blitt denne vinteren – jeg har aldri sett så mange nestenulykker, så mange aggressive sjåfører. Så min påstand er at å redusere farten fra 80 km i timen til 70 km i timen skaper mer aggressive sjåfører. Det kan man også lese i Glåmdalen 8. april, der det fremgår at både sjåførlerere, rallycrosskjørere etc. er enig i dette.

Statsråd Torild Skogsholm: Det er slik at vegsjefen, eller vegkontoret, har mulighet og frihet til å justere hastigheten på de veiene hvor kriteriene tilsier at farten bør settes ned. Jeg ser også utfordringen i forhold til at det kan skapes unødvendige risikosituasjoner fordi det blir fristende å kjøre for fort. Det er selvfølgelig ting som vegkontoret må vurdere når man fastsetter eller senker fartsgrensene, for hensikten er at trafikksikkerheten skal bli større. Men når man hittil har valgt å sette ned fartsgrensene, er det fordi ulykkessituasjonen er som den er og tilsier at det bør skje.

Per Roar Bredvold (FrP): Hedmark fylke er, på lik linje med mange andre fylker, ganske stort og ganske langt, og fra den ene enden av et fylke til den andre kan det kanskje være en måneds forskjell når det gjelder vinter og sommer. Det må altså være mulighet for å vise skjønn, bare så statsråden tar det med seg. Men mitt konkrete spørsmål går også på dette: Synes statsråden det er merkelig at det er forbudt å kjøre med vinterdekk samtidig som vi har vinterfartsbegrensing?

Statsråd Torild Skogsholm: Dette er vurderinger som jeg synes det er viktig at fagmyndighetene gjør, og de fagmyndighetene som er nærmest de lokale utfordringene. Det vil bli galt av meg om jeg her skulle gå gjennom hvilke fartsgrenser som bør gjelde hvor på hvilket føre. Vegkontorene er gitt myndighet til å vurdere dette. Jeg mener at det er helt riktig at det er de som gjør det, og jeg har tillit til at de følger opp og justerer bl.a. fartsgrensen i henhold til de utfordringene man har lokalt. Det er mange fylker som er lange og har forskjellige kjøreforhold, og da er det opp til vegkontoret å finne de riktige løsningene der.

S p ø r s m å l 2 3

Fra representanten Jan Simonsen til forsvarsministeren:

«Falstadfangenes Forening mener at det fortsatt finnes mange nordmenn som ikke er hedret på anstendig vis for sin krigsinnsats. Enkelte helter har fått sine utmerkelser tilsendt i posten, mens andre som er gjort oppmerksom på at de er berettiget til utmerkelse, har fått beskjed om at de må sende inn søknad.

Mener statsråden at dette er en verdig måte å hedre krigshelter på?»

S p ø r s m å l 2 4

Fra representanten Åslaug Haga til forsvarsministeren:

«Norske soldater står under amerikansk kommando i Afghanistan. Norske soldater kan komme i krysspress i forhold til at USA og Norge ikke har undertegnet de samme folkerettslige instrumenter, og/eller at fortolkningen av internasjonal humanitær rett er ulik.

Kan statsråden garantere at norske soldater ikke bidrar til brudd på landminekonvensjonen (som USA ikke har undertegnet), eller på annen måte bidrar til brudd på internasjonal humanitær rett slik den forstås av Norge?»

S p ø r s m å l 2 5

Fra representanten Morten Lund til forsvarsministeren:

«Forsvaret og NATO vil båndlegge store arealer i samiske områder i Finnmark for å øve bombing fra jagerfly og kamphelikopter og for å teste ut nye kryssermissiler.

Er det Regjeringens intensjon å gjennomføre Forsvarets nye planer i Halkavari i Finnmark, og er dette i tråd med Norges forpliktelser i forhold til Grunnloven § 110 a, folkerettslige forpliktelser og internasjonale konvensjoner som Norge har ratifisert?»

Presidenten: Disse spørsmålene er utsatt til neste spørretime, da statsråden er bortreist.

S p ø r s m å l 2 6

Fra representanten Kenneth Svendsen til miljøvernministeren:

«Regjeringen har varslet at det skulle innføres 0-toleranse når det gjelder utslipp av olje fra oljeinstallasjonene på norsk sokkel. De samme retningslinjer legges tydeligvis ikke til grunn når det gjelder oljeutslipp fra krigsvrakene i Narvik havn. Disse vrakene har over lang tid lekket betydelige mengder olje. Dette er departementet gjort oppmerksom på uten at noe er skjedd.

Legger statsråden samme 0-toleranse til grunn for utslipp fra disse vrakene som fra oljeinstallasjonene?»

Presidenten: Dette spørsmålet bortfaller.

Spørsmålene 27 og 28 er allerede behandlet. Vi går da tilbake til spørsmål 1.

S p ø r s m å l 1

Bjørn Jacobsen (SV): «FNs toppmøte om berekraftig utvikling i Johannesburg har eit utkast til sluttokument som ikkje er ein reell handlingsplan fordi det i liten grad inneheld viktige element som mål, tidsrammer, tiltak, ressursar og institusjonelle gjennomførings- og over-

vakingsmekanismer. Det er slått fast at Agenda 21 med sine konkrete mål ikkje er gjennomført.

Kva vil Regjeringa gjere for at toppmøtet får fram ein reell handlingsplan?»

Utenriksminister Jan Petersen: Regjeringen deler representanten Jacobsens bekymring for status i arbeidet frem mot toppmøtet i Johannesburg i september. Derfor arbeider Norge sammen med likesinnede land for å få det forberedende arbeidet over i et mer offensivt spor med sikte på et mest mulig konkret og forpliktende resultat fra toppmøtet.

Blant annet har vi tatt initiativ til et nytt utkast til handlingsplan som er så konkret som mulig, med bl.a. angivelse av tidsbestemte mål for gjennomføring og finansiering. Handlingsplanen må fokusere på et begrenset antall temaer, der arbeidet for bekjempelse av fattigdom gis høyeste prioritet.

Det nye utkastet ventes lagt frem i begynnelsen av mai måned med sikte på en ferdigstillelse av handlingsplanen under det siste forberedende møtet i Indonesia, som finner sted i månedsskiftet mai/juni.

Norge har deltatt aktivt i forberedelsene til toppmøtet. I dette arbeidet har vi rettet et særlig søkelys mot sammenhengene mellom fattigdom, miljø og utvikling. Sammen med andre land og aktører arbeider vi nå med nye og konkrete initiativ på disse områdene. Spesielt vil vi støtte opp under tiltak som bidrar til å sikre fattige land og grupper tilgang på fornybar energi. Vi er også opptatt av nye initiativ for Afrika, med særlig vekt på utdanning. Regjeringen vil videre arbeide for at løfter og forpliktelser fra bl.a. Monterrey-konferansen om finansiering av utvikling blir fulgt opp og realisert.

FN-toppmøtet i Johannesburg vil samle ledere fra de fleste av verdens land. Vi kan ikke regne med å få fullt gjennomslag for alle våre synspunkter. Vi må imidlertid arbeide aktivt for løsninger som både er i tråd med våre egen prioriteringer, og som samtidig har bredest mulig støtte. Uten tilslutning fra et stort antall land vil et slutt-dokument og en handlingsplan ha liten verdi.

Bjørn Jacobsen (SV): Eg takkar for svaret og er glad for at utanriksministeren seier så tydeleg at ein vil satse på fattigdom og miljø.

No har det kome eit initiativ frå vertslandet Sør-Afrika. Dei har laga eit såkalla «non-paper» og teke eit initiativ, sikkert nettopp fordi dei er vertsland. Der har ein m.a. gått inn for at det må vere meir konkrete mål. Kjenner Regjeringa til dette, og kan ein vere villig til å støtte Sør-Afrika i at desse initiativa blir tekne med vidare?

Utenriksminister Jan Petersen: Vi er kjent med alle de innspillene som er i denne sammenhengen. Problemet her er jo ikke innspill, problemet er å få dem inn i det sluttdokumentet som skal fremlegges, som altså kommer i mai, og som skal behandles i en konferanse i Indonesia i slutten av neste måned.

Norge tar sikte på å være meget godt representert på det toppmøtet, nettopp for å sikre at dette blir så handlingsorientert som mulig. Og alle andre land som har den samme tilnærmingen, nemlig at dette skal bli handlingsorientert, vil selvfølgelig ha norsk støtte i den sammenheng.

Bjørn Jacobsen (SV): Eg takkar igjen for svaret.

Vi snakkar her eigentleg om forlenginga av Brundtland-kommisjonen. Vi er no, mange år etterpå, på leiting etter korleis dette skal konkretiserast. Vi har fått dette med Lokal Agenda 21, som er rimeleg bra på plass i Noreg. Så har vi det som UD i sine papir opererer med som nasjonal strategi. Eg skulle gjerne sett at det heller heitte nasjonal agenda, altså oppfølginga av desse verdsproblema i Noreg.

Korleis ser utanriksministeren på å få til ein eventuell nasjonal strategi og verkeleg få satsing bak den også i Noreg?

Utenriksminister Jan Petersen: Jeg er ikke helt sikker på hva Jacobsen er ute etter, men jeg forstår det slik at han nå er solid unna det spørsmålet han reiste, nemlig hva vi skal gjøre for at Johannesburg-konferansen blir vellykket. Om det vil jeg gjerne gjenta at vi der skal søke å være handlingsrettet, slik Jacobsen ber om. Så er problemet selvfølgelig at vi ikke er alene i verden. Her skal vi ha andre land med, slik at det blir enighet om det, og ikke minst at det blir styrke bak det.

Når det gjelder oppfølgingen i Norge, er ikke det, som Jacobsen vet, Utenriksdepartementets ansvar, og det å gå inn på andre fagministres områder vil jeg ikke benytte anledningen til i denne sammenhengen.

Presidenten: Sak nr. 1 er dermed ferdigbehandlet.

S a k n r . 2

Referat

Presidenten: Det foreligger ikke noe referat.

Møtet hevet kl. 12.45.
